

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder.

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET GECONTROLEERD BEHEER

Rede uitgesproken ter plechtige zitting van het Hof van Beroep te Gent op 15 Sept. 1936

door den Heer A. E. VAN DER MOERE

Eerste Advocaat-Generaal

Mijne Heeren,

Het aangewezen onderwerp van de openingsrede, die ik de eer zal hebben U voor te dragen, is het Gecontroleerd Beheer.

Daarop is mijn keus gevallen, niet alleen omdat die kwestie door de omstandigheden aan de orde werd gesteld, maar vooral omdat het hier een proefwet geldt, over wier lot nog moet beslist worden. En aangezien ze in belangrijke mate het nationaal belang betreft, alhoewel zulks vooral langs onrechtstreekschen weg, door bescherming der enkelingen gebeurt, mochten wij het ons haast tot plicht stellen *geen ander* onderwerp te kiezen.

Het K. B. van 15 October 1934, dat het Gecontroleerd Beheer invoerde, voorzag dat op 31 December 1935, de nieuwe regeling de proef glansrijk zou doorstaan hebben. Het is integendeel gebleken, dat de lofwaardige principes ervan, in een anderen vorm zouden moeten gegoten worden, en dat het eerste proefjaar zelfs niet bij machte geweest is om te laten bepalen welke die definitieve vorm zou kunnen zijn.

En geen wonder dat men tot geen duidelijke gevolgtrekkingen kon overgaan ! De tekst dezer wetbepalingen en de noodzakelijkheid om het onvoldragen stelsel dat zij invoerden, door de praktijk en de Rechtspraak te laten uitbouwen,

gaven aanleiding tot menigvuldige tegenstrijdige uitleggingen. Door de onmogelijkheid om zich te voorzien in verbreking, blijven tegenstrijdige vonnissen en arresten tegenover elkan- der staan; en wij vragen ons af hoe lang het bereiken van een betrekkelijke eenvormigheid zal uitblijven.

Een bijdrage leveren tot de studie diē de beslissende oplossing moet voorbereiden, is dan ook de tweede reden waarom wij het Gecontroleerd Beheer wilden behandelen.

Zal de proef geleid hebben tot het vinden van den definitieven vorm dien men aan het crisisstelsel zou kunnen geven, of zal men het stelsel moeten prijsgeven om langs andere wegen de doeleinden die het nastreefde, te verwezenlijken ?

Met deze vraag voor oogen heeft de wetgever het stelsel ingevoerd, en zullen wij onbevangen de studie van zijn ontwikkelingsgang aanvangen.

De wetgever had reeds einde 1935 moeten beslissen over het al of niet definitief opnemen van het G. B. in ons wettenstel. Het verslag aan den Koning had zulks inderdaad in het vooruitzicht gesteld, maar den 27 December 1935, heeft een K. B. de voorloopige toepassing van de bepalingen in zake Gecontroleerd Beheer gehandhaafd tot 31 December 1936... Dus een nieuw proefjaar.

Op zich zelf was dit reeds een bewijs dat het stelsel in het afgelopen jaar niet mocht bogen op schitterende uitslagen; en toen reeds waren ze talrijk die zich kwamen aansluiten bij hen, die van meet af aan, voorhielden, dat het onnoodig was een crisistelsel te scheppen ter aanvulling van de wetsbepalingen in zake uitstel van betaling, accoord en faillissement.

Waarom ons wettenstel overladen met « crisistelsels » waar de zelfde voordeelen kunnen verwezenlijkt worden door eenvoudige « crisistoepassing » van bestaande stelsels? De crisistoepassing van deze laatste had inderdaad gemakkelijker den gang van de crisis kunnen volgen, en met haar verdwijnen, dan een sisstelsels, waar de zelfde voordeelen kunnen worden aan terugkerende normale toestanden.

Velen, die aanvankelijk geweigerd hebben deze a prioristische redeneering bij te treden, moesten, naar gelang dat de vruchten der ondervinding rijper werden, erkennen dat het grootste aantal naar bittere teleurstelling zou smaken.

Om nun loffelijk inzicht, moet toch steeds in de eerste plaats hulde gebracht worden aan de opstellers van het ontwerp, wat nadien ook de uitslag van hun pogen zou mogen zijn. Hun beste kunnen hebben zij aan het land ten dienste gesteld, ten einde gezonde ondernemingen, welke de crisis met ondergang bedreigde, herop te beuren, hun toe te laten door een redelijk uitstel van betaling en gematigd accoord, hunne zaken te reorganiseeren, zooniet hunne activa in betere voorwaarden te gelde te maken. En hierbij werd niet enkel rekening gehouden met het belang van de kooplieden of van de handelsvennootschappen zelf, maar vooral, langs daar om, hebben ze de meeste zorg besteed aan 's lands handel en nijverheid in het algemeen. De nationale economie beschermen was hun uiteindelijk doel en hun ideaal.

Om de bescherming van handelszaken, die in moeilijkheden verkeerden, te verwezenlijken, moet men zich natuurlijk wagen op een gebied waar reeds andere bepalingen een regeling voorzien, n.l. de faillissementswet en de wet op het accoord.

De opstellers van het ontwerp hebben gemeend dat hun optreden ten aanzien van de reeds bestaande wetgeving, best kon gebeuren bij wijze van aanvulling; en zij hebben zelfs niet gearzeld, gezien de uitzonderlijke omstandig-

heden, daartoe een nieuw stelsel in het leven te roepen.

Ongetwijfeld sluit het Gecontroleerd Beheer veel sterker aan bij het concordaat dan bij het faillissement; maar het vertoont met dit laatste toch verschillende punten van gelijkenis, zoodat het wel een aanvulling mag genoemd worden zoowel van het eene als van het andere.

In tegenstelling met de opvatting van den Heer Advokaat Bernolet (1), zijn wij van oordeel dat de benaming « Aanvulling van de wetsbepalingen in zake uitstel van betaling, accoord en faillissement » waaronder het K. B. aangekondigd werd, geenszins berust op een begripsverwarring.

Het nieuw stelsel raakt, wel is waar, binnen hun kader, de andere drie niet aan, alhoewel het er zich bij aansluit; laat ze dus in hun geheel ongeschonden bestaan; maar het is aanvullend in den zin, dat het een aanvullende regeling brengt op een zelfde gebied van handel en nijverheid, waar bijzondere tijdsomstandigheden de ontoereikende toepassing der andere doet uitschijnen.

Dus geen aanvulling in den zin van een **wijziging**, maar wel van een **verrijking** aan beschermingsmaatregelen ten voordeele van bepaalde cellen der economie, die te niet gaan of met vernietiging bedreigd worden.

Wanneer die afzonderlijke cellen het verdienen, zal het nationaal belang het tezelfder tijd eischen, dat deze gezonde ondernemingen, groote of kleine, beschermd worden tegen tegenslag.

Het is echter een verkeerde voorstelling van zaken, rechtstreeks, met alle gevolgen van dien, een uitsluitenden of zelfs overwegenden nadruk te leggen op het *onmiddellijk* nationaal belang.

Boven de vereischte hoedanigheid van handelaar, heeft de wetgever zelf, aan de belangrijkheid der ondernemingen, en hunne betekenis voor het nationaal belang, geen vereischten of beperkingen gesteld van quantitatieven aard. Zoowel de kleine vermogens, als de belangrijke ondernemingen en bedrijven der grootnijverheid kunnen dit voordeel afsmeeken.

Zij die vooral den nadruk leggen op het *rechtstreeks* nationaal belang, geven dit ongaarne toe.

In zijn advies in zake « Bank van den Arbeid » houdt de Heer Leperre, Advocaat-Generaal te Brussel, het al te zeer, om niet te zeggen uit-

sluitend, met de belangrijke ondernemingen (2). Dat die in de eerste plaats in aanmerking komen, daarover is men het natuurlijk eens (3). Maar zooals Advokaat Van Leynseele schrijft (4), hebben middelmatige ondernemingen recht op het gecontroleerd beheer. Het nationaal belang is er immers alleszins onrechtstreeks mede gediend, dat tal van bescheiden ondernemingen met gezonden en zuiveren grondslag, niet ten onder gaan, en dat de belangen van ontelbare nederige schuldeischers bescherming genieten.

De wordingsgeschiedenis van het K. B. laat niet den geringsten twijfel bestaan aangaande het ware inzicht van den wetgever. De aller-eerste ontwerpen kenden inderdaad het voordeel slechts toe aan belangrijke ondernemingen, die steunpilaren waren van onze nationale economie. Maar om geen uitzonderlijke gunstbehandeling in te richten, en om het gecontroleerd beheer niet enkel te grondvesten op het momenteel nationaal voordeel, doch wel op een wezenlijke verbinding van blijvenden aard, tusschen nationaal en privaat voordeel, daarom werden deze beperkingen weggelaten. Dus ook ten voordeele van bescheiden private vermogens kan het nieuw stelsel worden ingeroepen (5).

Deze wezenlijke en innige verbondenheid van nationaal en privaat belang, die trouwens altijd op mekaar inwerken, is de toetssteen om de ware oplossing van bestaande twistvragen te erkennen, en om de gegrondheid van uitgebrachte critiek te waardeeren. Het zal trouwens onmiddellijk blijken dat wij aldus de studie bij het rechte eind aanpakken. Daartoe hoeven we maar een onderzoek in te stellen naar den rechtsgrond van het heele stelsel.

BESCHOUWINGEN OVER DEN RECHTSGROND VAN HET GECONTROLEERD BEHEER

Algemeen wordt aangenomen, zooals Meester Bernolet het schreef in het Rechtskundig Weekblad (6) dat alles hier op een collectief verdrag gesteund wordt, een overeenkomst tusschen den schuldenaar en de schuldeischers, in denzelfden trant als die welke bij het accoord of bij het uitstel van betaling gesloten wordt.

Het geldt hier inderdaad werkelijk een contract, dat zal ontstaan door een vrij voorstel of aanbod en een aanneming onderworpen aan het gemeen recht, en er enkel van verschillend voor zooveel het K. B. uitdrukkelijk afwijkt.

Dat het nationaal belang noch rechtstreeks

noch onmiddellijk in de eerste plaats aan de basis ligt van het stelsel op dit contract gesteund, blijkt ten overvloede uit de onmogelijkheid voor de rechtsmacht om ambtshalve den maatregel te bevelen; ook het belang der schuldeischers, hoe groot dit ook weze, laat hun niet toe het initiatief te nemen (7).

Wanneer de tekst van het K. B. slechts aan den schuldenaar alleen het recht toekent tot het indienen van het verzoekschrift, dan is dit eenvoudig omdat, in overeenstemming met de algemeene rechtsprincipes, ook hier het aanbod tot contracteeren vrij blijft.

Uit dit alles volgt, dat in het belang van den schuldenaar, en in zijn souverain oordeel dien-aangaande, het gecontroleerd beheer een wezenlijke en eerste bestaansmogelijkheid moet vinden. Het is pas daarna, bij de verdere behandeling, dat het nationaal belang en dit van de schuldeischers eveneens op den voorgrond treden.

Uitgaande van dit collectief verdrag, kunnen wij ons niet vereenigen met het onderscheid, zooals Meester Bernolet dat maakt, tusschen het regime zelf en zijn rechtsgrond (8). Deze begripsonderscheiding is niet van dien aard, dat er de door hem aan toegeschreven gevolgen uit voortvloeien.

Op het oogenblik van de neerlegging van het verzoekschrift gebeurt van wege den koopman een aanbod. Indien Meester Bernolet het regime van het G. B. in dergelijken ruimen zin opvat, dat hij het kan toepassen op de uitvoering van het collectief verdrag (9), dan moest hij ook aangenomen hebben dat het bestaan van dit aanbod, en de behandeling ervan, de aanvang is van het regime, en niet eerst het vonnis waarbij een rechter aangewezen wordt.

Wij zijn het eens om te besluiten dat het eigenlijk gecontroleerd beheer niet bestaat ten aanzien van de behandeling van het aanbod in de periode vóór het eerste vonnis: maar wij houden ook logisch vol, dat het ook niet meer bestaat na het laatste vonnis of arrest, ten aanzien van de uitvoering van het verdrag.

Verre van eenigen afstand te doen bij het indienen van zijn aanbod, en zonder zich vooraf neer te leggen of zich te onderwerpen aan bepaalde gevolgen dezer vraag, verzoekt de handelaar eenvoudig om een voordeel. Hij vraagt bescherming en aanstelling van deskundigen (commissarissen) om het aanbod vaste

vormen te zien geven en tot een goed einde te zien brengen, d.w.z. de aanneming te beaardstigen.

Met een vonnis waarbij een rechter wordt aangewezen, begint slechts de wettelijke bescherming en behandeling, door het K. B. ingevoerd, ten aanzien van een aanbod. Er is op dat oogenblik volstrekt geen aanneming gebeurd, noch in naam van het nationaal belang noch van dit der schuldeischers. Er werd eenvoudig een voordeel toegekend aan den aanbieder; dit is de eenige afwijking van het gemeen recht, dat voor het overige volledig toepasselijk blijft, zoodat er nog geen verbindeus ontstaan is.

Sprekende over het gemeen recht, zegt prof. Kluyskens: « Zoolang het voorstel niet aangenomen werd, is er nog geen contract, geen rechtsband; de voorsteller, anders gezegd de aanbieder is nog niet gebonden; zijn wil, waarmee de wil van den bestemmeling van het voorstel zich nog niet vereenigd heeft, blijft vrij.

« De voorsteller zal derhalve tot op dat oogenblik zijn voorstel kunnen intrekken, uitgenomen wanneer het voorstel voor een zekeren tijd gedaan werd of wanneer een overwegingstermijn bij zulk aanbod gebruikelijk is;..... (10) » Niets bepaalt dat het aanbod tot G. B. op elk oogenblik niet mag ingetrokken worden, dit was dan ook de solutie van de heerschende meening, en de rechtspraak is vandaag in dien zin gevestigd.

De mogelijkheid om het aanbod in te trekken bestaat, onzes inziens, tot op het oogenblik van de definitieve vorming van het contract; dus tot wanneer het aanbod, dat bepaald geformuleerd werd in het ontwerp van de commissarissen, goedgekeurd werd door de vereischte meerderheid der schuldeischers, en bekrachtigd werd bij definitief geworden vonnis of arrest. Het is dan eindelijk dat iedereen, ook de minderheid, onherroepelijk gebonden wordt. Tot dan toe mag de handelaar afstand doen van alle voordéelen, al bestaan die in de uitvoering van vroegere, zelfs in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen. (11)

De tweede kamer van uw Hof heeft de gelegenheid gehad om in het arrest van 8 April 1936, ten aanzien van het gecontroleerd beheer der: « Credietgilde voor landbouwers en neringdoeners van Handzame » dit principe toe te passen.

Het recht om, tot op het laatste oogenblik, het aanbod in te trekken werd er zoo duidelijk in vooropgesteld, dat wanneer uitleggend arrest werd uitgelokt den 24 Juni 1936, de commissaris die er aanleiding toe gaf, zich persoonlijk in de kosten zag verwijzen wegens de ongegronde betwisting van de draagwijdte van het eerste arrest.

Zooals het faillissement, dat het moet helpen ontwijken, heeft het Gecontroleerd Beheer een onteerend karakter; en wanneer een handelaar, vooraleer gebonden te zijn door de aanvaarding van zijn eenigszins onteerend aanbod, de middelen vindt om zijn verplichtingen integraal na te komen, is het niet enkel juridisch juist, maar tevens billijk, dat hij het aanbod zou kunnen intrekken.

Het eigenlijk gecontroleerd beheer, door het K. B. ingericht, gaat dus van het vonnis af, waarbij een rechter wordt aangewezen, tot aan de vorming van het collectief verdrag. Gedurende heel dien tijd, geniet de handelaar hulp en bescherming, mits het ondergaan van wettelijke ingerichte controle, en het naleven van zekere wettelijke verplichtingen.

Op elk oogenblik kan de Rechtbank, wegens ondervonden onwaardigheid (b.v. in geval van kwade trouw) het voordeel aan den handelaar onttrekken, en wat meer is, hem faillietverklaren (12), terwijl de handelaar aan zijnen kant, afstand kan doen van de eenigszins vernederende gunstbehandeling van zijn aanbod.

Vroeger dan dit aangegeven tijdstip, heeft het neergelegd verzoekschrift, evenals elk ander aanbod van gemeen recht, niet het minste gevolg; en eens het verdrag gesloten moet dat ook uitgevoerd worden volgens de regelen van het gemeen recht.

CRITISCH OVERZICHT VAN DEN TEKST EN ZIJN TOEPASSING

Het spreekt vanzelf, dat het onmogelijk is, in een openingsrede alle twistvragen, die met betrekking tot het Gecontroleerd Beheer gerezzen zijn, te behandelen; wij zullen er ons bij beperken de wetsbepalingen eens even te doorloopen, en stil te staan bij enkele punten waarop, door de omstandigheden, onze aandacht vooral gevestigd werd.

EERSTE PERIODE

Deze periode gaat van het neerleggen van het verzoekschrift tot aan de aanwijzing van een rechter om verslag uit te brengen; dit

laatste natuurlijk indien de vraag niet verworpen wordt.

Het eigenlijk wettelijke regime, ingesteld door het K. B. is nog niet begonnen; het gemeen recht is nog toepasselijk.

De handelaar in persoon, of, indien het een vennootschap geldt, de meerderheid der beheerders, zaakvoerders of commissarissen zullen het verzoekschrift indienen, Bevoegd is de Rechtbank van Eersten Aanleg zetelend zooals in zaken van koophandel, in het arrondissement waar de hoofdinrichting van den handelaar of de hoofdzetel van de vennootschap zich bevindt. Het is de rechtbank die eventueel zou geroepen zijn om tot faillietverklaring over te gaan.

Dat de handelaar zelf moet optreden, bewijst eens te meer dat de tusschenkomst van het gerecht in het onmiddellijk voordeel van het privaat belang geschiedt, en minder rechtstreeks in het algemeen belang. Ware het niet zoo, de Rechtbank zou, zooals reeds gezegd, van ambtswege een handelaar onder gecontroleerd beheer mogen stellen, de schuldeischers zouden zich tot het gerecht mogen wenden hebben, of de Procureur des Konings zou het initiatief mogen nemen hebben. Maar zoo gaat het niet, omdat het hier een gunst geldt, die de schuldenaar zelf aanvragen moet.

Ten einde de Rechtbank toe te laten te oordeelen of hij die gunst wel waardig is, zal de verzoeker bij het rekest de noodige bewijsstukken voegen, waaronder de lijst zijner schuldeischers.

Het verzoekschrift en de overgelegde bewijzen worden onderzocht in raadkamer, en de verzoeker wordt daarbij gehoord.

Dit verhoor schijnt ons welgekozen en hoogst nuttig. Mondelings kan de handelaar immers de verschillende punten aanraken en verduidelijken. Dat zal de rechtbank misschien toelaten, zonder verdere onderzoeksmaatregelen, onmiddellijk te ondervinden of eene der voorwaarden van ontvankelijkheid ontbreekt. Moest zulks het geval zijn, of indien het uit de overgelegde gegevens blijkt dat de zaak voor geen gezondmaking vatbaar is, of niet voordeelig kan te gelde gemaakt worden, dan wordt de vraag onmiddellijk verworpen, en gezien het gebrek aan openbaarheid zou niemand weten dat de vraag ingediend werd.

Merk echter wel op dat, alhoewel het neerleggen van het rekest niet ruchtbaar werd

gemaakt, de Rechtbank van hare bevindingen gebruik kan maken om, bij deze gelegenheid, ambtshalve de faillietverklaring uit te spreken.

Het is pas nadat de Rechtbank die inlichtingen genomen heeft, die haar toelaten te beslissen dat het verzoek in aanmerking dient genomen te worden, dat zij bij vonnis een rechter zal aanwijzen die, binnen een bepaalden termijn, een verslag zal uitbrengen nopens den toestand der handelsinrichting; dat vonnis kan niets anders zijn dan de bekroning van een gunstig vooronderzoek.

Onder de voorwaarden waarvan de vervulling aldus eerst moet onderzocht worden om het gevraagde voordeel te bekomen, en die men bij gevolg praejudicieel mag noemen, zijn het vooral de eerste twee die onze aandacht getrokken hebben, en die hier een uitvoerige behandeling waardig geoordeeld werden.

Men moet te goeder trouw handelende koopman zijn (art. 1).

I. — DE HOEDANIGHEID VAN KOOPMAN.

Deze hoedanigheid als eerste vereischte kan eenigszins rechtstreeks in verband gebracht worden met het doel van het nieuwe stelsel: een gelegenheid te scheppen om het faillissement te ontwijken. Men aarzelt niet hier zeer sterken nadruk op te leggen (13).

Naast de omschrijving van het doel, als het opbeuren van wrakstaande ondernemingen, en het beschermen van de nationale economie, drukt het verslag aan den koning zich dienaangaande nog concreter uit wanneer het zegt dat de wetgever een middel willen scheppen heeft om een nadeelig faillissement te vermijden. Deze doelstelling wordt door sommigen wel eens gebruikt als een criterium met volstrekte gelding. Dit is verkeerd; want indien wij wel mogen aannemen dat overal waar men het gecontroleerd Beheer aantreft er ook aanleiding bestond of nog kan ontstaan om een faillietverklaring te vreezen, toch mag men omgekeerd niet houden staan dat waar faillietverklaring mogelijk is, ook uitzicht bestaat op het gecontroleerd beheer.

Veronderstellen wij b.v. dat iemand handelaar is wegens het louter feit dat hij daden van koophandel stelt, waarvan hij zijn voornaamste beroep maakt. Van dat oogenblik af, al was hij nu advocaat of magistraat, of niet ingeschreven in het handelsregister, kan die persoon failliet verklaard worden.

Niettegenstaande die mogelijkheid om failliet verklaard te worden, zou het verkeerd zijn daaruit te besluiten dat men zich niet meer moet afvragen of hij integendeel niet, zonder meer, uitgesloten is van elke mogelijkheid om het gecontroleerd beheer te bekomen. Met andere woorden of hij die handelaar is in den zin door de faillissementswet vereischt, het wel is in den zin van art. 1 van het Kon. Besluit van 15 October 1934. In het eerste geval heeft inderdaad hij reeds voldoende die hoedanigheid aangenomen om getroffen te worden door een beschermingsmaatregel ten voordeele van de schuldeischers van zijn feitelijken handel, dus in het algemeen belang, desnoods door ambts-halve ingrijpen van de Rechtbank; maar in het tweede geval, dit van het Gecontroleerd Beheer, moet hij die hoedanigheid bezitten op een wijze die hem zelf een beschermingsmaatregel waardig maakt. Men mag nooit uit het oog verliezen dat het gerecht hier niet ingrijpt om redenen die gelijk te stellen zijn met deze die aan het faillissement ten grondslag liggen. Het geldt hier een voordeel dat door bemiddeling van het gerecht aan den verzoeker wordt aangeboden, en dat hem niet kan opgedrongen worden. Een voordeel moet men verdienen, en vermits een niet ingeschreven handelaar zich in principe wegens zijn handel niet tot het gerecht kan wenden, belet het gebrek aan inschrijving, zelfs het onderzoek naar de vereeniging van de andere voorwaarden (14).

Zooals een arrest van uw Hof in zake De Swaef (15) beslist heeft, dat, vermits beroeper in zijne besluiten aanvoert dat er twijfel bestaat nopens zijne hoedanigheid van handelaar, zijne aanvraag dient afgewezen te worden, zoo meenen wij dat een niet ingeschreven handelaar, evenzeer om dit voordeel niet mag verzoeken. Hij bezit inderdaad de hoedanigheid van koopman niet in den zin door artikel 1, aan die benaming gegeven (16).

De hooger beschreven hoedanigheid van koopman wordt niet enkel aangetroffen bij natuurlijke personen, maar bij alle vennootschappen van koophandel die rechtspersoonlijkheid bezitten, hetzij zij hunne bedrijvigheid uitoefenen en voortzetten, hetzij zij enkel tijdelijk voortbestaan voor hunne vereffening. Ook de erfgenamen onder voorrecht van inventaris, zouden in naam van hun rechtsvoorganger, indien deze de vereischten vereenigde, hetzelfde voordeel kunnen aanvragen; terwijl zulks in

geval van vermenging der boedels, bij zuivere aanvaarding dus, dient uitgesloten te worden; ze zouden dan in eigen naam moeten kunnen optreden.

Iemand die als handelaar het voordeel vroeger had kunnen bekomen, zou, nadat hij zich uit zijn zaken teruggetrokken heeft, nog in aanmerking komen zolang hij kan failliet-verklaard worden (17); de wet bouwt immers voort op een hoedanigheid die hij nog onlangs bezat, en waarvan de regelmatige gevolgen niet plots kunnen verdwijnen. Alhoewel, zooals hooger gezegd, geen **absoluut** criterium, blijft het ontwijken van het faillissement toch altijd een der wezenlijke doeleinden van het nieuwe stelsel.

Om deze laatste reden is het verzoekschrift ook weer niet ontvankelijk wanneer het faillissement er reeds is, dus wanneer de faillietverklaring uitgesproken werd bij vonnis op tegenspraak of bij verstek waartegen geen verzet meer mogelijk is, maar wel gedurende een rechtspleging die met het oog op het faillissement of het accoord gevoerd wordt (18). Deze rechtspleging zal dan geschorst worden door de aanstelling van den rechter. Wij zijn zelfs van oordeel dat de tekst van het K. B. de mogelijkheid niet uitsluit van gecontroleerd beheer na bekomen accoord (19); de uitvoering van het accoord zou dan eenvoudig geschorst worden terwijl er gewerkt wordt aan het nieuw collectief verdrag waardoor het gecontroleerd beheer het gebeurlijk kan vervangen.

UITZONDERING OP HET PRINCIPE DAT MEN HANDELAAR MOET ZIJN.

De noodzakelijkheid van een uitdrukkelijke formuleering eener uitzondering, bewijst eens te meer dat wij niet te streng waren wanneer wij principieel vooropstelden dat bij den handelaar alle voorwaarden moesten vervuld zijn om zich als dusdanig tot het gerecht te kunnen wenden. Ook de inschrijving in het handelsregister hebben wij noodig geoordeeld (20) terwijl het nochtans volstaat dat men in feite handel drijft om aan de faillissementswet onderworpen te worden.

Het was dus noodig dat art. 18 voorzag dat het voordeel van het gecontroleerd beheer kon worden verleend aan de uitbaters van nijverheidsbedrijven die door de wet niet als kooplieden worden beschouwd. Uitbaters van mijnen, koolmijnen en steengroeven, komen vooral in

aanmerking (21); die drijven in feite — zooniet in rechte — handel; en van belang is het dat het hier ten minste geenszins als een soort sanctie is, dat de wet ze niet als kooplieden beschouwt.

Aangezien het een uitzondering geldt, zou art. 18 slechts aanleiding mogen geven tot een beperkte toepassing; en het is te betreuren dat de crisisatmosfeer wel eens geleid heeft tot uitbreiding in plaats van beperking. Zoo betreuren wij het nieuw stelsel te hebben zien aanwenden om de studie van handeldrijvende notarissen te vereffen (22); zodoende werd een breede bres geslagen in het eerste vereischte door artikel 1 gesteld.

II. — HET VEREISCHE VAN DE GOEDE TROUW.

Dat de goede trouw vereischt is, zal heel natuurlijk voorkomen, indien men niet vergeet dat het privaat voordeel een wezenlijk bestanddeel is van den grondslag waarop het nieuw stelsel gebouwd werd.

Wij achten het onzen plicht de stelsels te veroordeelen die in naam van het nationaal belang, de goede trouw van den handelaar als bijzaak beschouwen (23).

Het zou geen welbegrepen nationaal belang zijn, dat zich tijdelijk, en uit bepaalde moeilijkheden zou willen redden, door een voordeel op te eischen waar automatisch een ander voordeel aan verbonden is, voor onwaardige private ondernemingen. Men mag onder geen omstandigheden een premie geven aan de kwade trouw in de handelsbetrekkingen van een land.

WAT MOET MEN HIER VERSTAAN ONDER DE GOEDE TROUW ?

Het is, onzes inziens, verkeerd, ook maar de geringste verzwakking van het begrip « goede trouw » aan te nemen.

Het zou geen welbegrepen nationaal belang zijn dat, door een crisis-interpretatie van dergelijke zedelijkheidsbegrippen, minder strenge eischen van eerlijkheid zou stellen, dan men, normaal gesproken, verwacht in de handelswereld. Verre van een duurzame verbetering voor te bereiden in onze nationale economie, zou dat een gezondmaking grootelijks in den weg staan.

Daarom hebben wij gemeend de thesis te moeten bekampen, als zou de uitdrukking « goede trouw » in artikel 1 van het K. B. van 15 October 1934, niet in den zelfden zin moeten verstaan worden als degene die er gewoonlijk

aan gegeven wordt, in de wet van 28 Juni 1887 op het faillissement voorkomend accoord (24) zulks vooral in afwezigheid van elken tekst om afwijking voor te schrijven (25).

Het arrest van uw Hof in zake Pauwaert, gedagteekend van 9 Februari 1935, heeft dan ook de gebruikelijke beteekenis van het begrip « goede trouw » niet ontkracht, maar heeft de gewone strenge eischen gesteld (26).

Dit was trouwens ook de zienswijze geweest van de Rechtbank van Koophandel te Brussel (27), maar werd bestreden door den Heer Advokaat Generaal Leperre in zijn advies dat het arrest voorafging waarbij haar vonnis werd te niet gedaan.

Om de goede trouw van den verzoeker zelf, als bijzaak te kunnen beschouwen, heeft men willekeurig den nadruk gelegd op het zoogezegd breeder doel van het gecontroleerd beheer, het nationaal belang. Zooals wij het reeds zegden, beweert men dat het belang van een heelen nijverheidstak, en in laatste instantie van de heele nationale economie, van weinig belang maakt of het geweten van den aanvrager min of meer vrij is van zware fouten. Hierop hebben wij reeds geantwoord (28); maar onze tegenstrevers voegen er aan toe, dat de wetgever er zelf weinig belang blijkt aan te hechten, en hierbij zullen wij even blijven stil staan.

De geringheid van het belang aan de persoonlijke goede trouw gehecht blijkt, beweert men, uit het aanvullend besluit van 7 Dec. 1934, waarbij bepaald wordt dat, wat de vennootschap betreft, de grootste fouten van de beheerders, de goede trouw van de maatschappij zelf niet in den weg staan; van het oogenblik af dat de algemeene vergadering deze fouten niet heeft gekend, bevolen of bekrachtigd.

Het is verkeerd, meenen wij, te besluiten dat de wetgever het begrip van de goede trouw daardoor verzwakt heeft; er wordt eenvoudig bepaald op welke plaats men de goede trouw zal moeten vaststellen. Wij meenen met Professor Frédéricq (29), dat de wetgever zich hierin vooral heeft laten leiden door gevoelens van medelijden met de talrijke vennoten, die, in algemeene vergadering vereenigd, theoretisch het hoofdorgaan van de vennootschap uitmaken. De wetgever neemt dus de verantwoordelijkheid van de vennootschap slechts aan, indien dit hoofdorgaan werkelijk de bedrieglijke behandelingen voor eigen rekening neemt. Men wil de vennootschap ontslaan van de gevolgen

eener zoogezegde persoonlijke daad van haar beheerders, die eenvoudig lasthebbers zouden zijn (30).

Men houdt er geen rekening mee, dat het hoofdorgaan zelf toch eigenlijk een keus van vertegenwoordigers heeft gedaan, en dat het optreden van deze vertegenwoordigers, binnen de perken der bekend gemaakte standregelen, niets anders is dan het optreden van de vennootschap zelf. Juridisch is het niet goed te praten dat de vennootschap de gevolgen van haar «culpa in eligendo» niet dragen moet, indien zij onwaardige mandatarissen gelast heeft haar tegenover de derden te vertegenwoordigen, binnen zekere perken nog wel aan deze derden bekend gemaakt.

Het is echter onnoodig daar verder op in te gaan; we hebben hier immers een oplossing van de twistvraag door een aanvullenden wettelijken tekst; en het ging er eenvoudig om, te doen uitschijnen dat de wetgever enkel willen bepalen heeft, waar men de goede trouw al of niet moet gaan vaststellen, *zonder het begrip van de goede trouw zelf te verzwakken*.

Veel vinniger is echter de strijd geweest rondom de vraag naar het oogenblik waarop de rechtbank de goede trouw mag onderzoeken, en welke middelen zij daartoe zal mogen gebruiken.

Wij hebben ons reeds uitgesproken, ten voordeele van het praedjudicieel karakter van dit onderzoek.

Het G. B. is eigenlijk een gunst die aangeboden wordt; die men bijgevolg moet aanvragen met de bewijzen erbij dat men die gunst waardig is. Indien dit bewijs aangeboden wordt, doch onvoldoende is, terwijl nochtans de kwade trouw niet blijkt, dan kan de Rechtbank, meenen wij, in plaats van het verzoek te verwerpen, alle onderzoeksmaatregelen bevelen die op dit oogenblik krachtens het gemeen recht te harer beschikking staan.

Zij die de goede trouw van den handelaar als bijzaak beschouwen, houden er hier nog een tweede afwijkende meening op na. Ze beweren nl., dat het onderzoek naar de goede trouw — zelfs in den verzachten zin genomen — dan nog ongewenschte vertraging zou kunnen meeslepen. Het komt er op aan onmiddellijk den beschermingsmaatregel te treffen die het gevolg zal zijn van de aanwijzing van een rechter. Daarom moet de Rechtbank, onmiddellijk, op zicht enkel van de door den schuldenaar zelf

overgelegde gegevens, zonder meer, het verzoek aannemen of verwerpen. 't Zou dus enkel na de aanwijzing van een rechter om verslag uit te brengen over den toestand van den handel, kunnen gebeuren dat men de zedelijke waarde van den aanvrager onderzoekt.

Om daartoe te besluiten steunt men zich op den tekst, die geen rechtspleging voorziet ten einde de goede trouw te onderzoeken vooraleer zich over de eerste aanvaarding van het verzoekschrift uit te spreken. Bovendien schijnt het hem toe, dat artikel 2 niet toelaat, dat die eerste uitspraak op iets anders zou berusten dan op de bewijzen die de aanvrager zelf voorlegt; er bestaat, zegt men, geen ander mogelijkheid dan een keus tusschen aanvaarden en verwerpen, met uitsluiting van elke derde mogelijkheid, nl. om niet uitdrukkelijk voorziene onderzoeksmaatregelen te bevelen.

Bij deze redeneering kunnen wij ons niet aansluiten. Daarbij wordt over het hoofd gezien dat wij nog altijd in de periode zijn waarin het gemeen recht toepasselijk blijft. Het Kon. Besl. bepaalt enkel dat, na de neerlegging ervan, het verzoekschrift onderzocht wordt in raadkamer, zonder ruchtbaarheid. Geen afwijkende bepalingen komen een verbod of een gebod opleggen ten aanzien van het onderzoek van het verzoekschrift en de bewijsstukken die daarbij moeten overgelegd worden. De regel van gemeen recht, waarbij de Rechtbank, indien zij het noodig acht, deskundigen mag benoemen vooraleer ten gronde te beslissen, werd nergens opgeheven. Wij kunnen de hedendaagsche strekking niet goedkeuren waarbij de geest van den wetgever gezocht wordt, niet meer in hetgeen de wettelijke tekst zelf uitdrukt, en de algemeene rechtsprincipes die hij toepast, maar in allerlei uitlatingen en beschouwingen die rond het ontstaan van wetbepalingen gegeven worden.

In de Rechtspraak staan wij hier tegenover het groot meningsverschil tusschen het Hof van Beroep te Brussel en uw Hof hier te Gent. Eenheid zal niet bereikt worden, vermits voorziening in verbreking uitgesloten is, ten ware een der twee Hoven zijn zienswijze zou wijzigen, ofwel indien men ons moest vergasten op een nieuw aanvullend Koninklijk besluit.

Bij vonnis van 24 November 1934 had de Rechtbank van Koophandel te Brussel, in zake «Bank van den Arbeid», vooraleer een rechter aan te wijzen, een deskundig onderzoek bevolen

om zich in te lichten aangaande het bestaan van de goede trouw dezer vennootschap.

Het Hof van Beroep te Brussel heeft bij Arrest van 26 Januari daaropvolgend, dit vonnis te niet gedaan, en op het eensluidend advies van den Heer Advokaat-Generaal Leperre, beslist dat dergelijke benoeming van deskundigen niet aan te nemen was vooraleer het verzoekschrift te verwerpen of een rechter aan te wijzen. Artikel 2 zou er zich tegen verzetten dat de goede trouw, door art. 1 vereischt, op die wijze zou onderzocht worden. Wij hebben te vergeefs, in de bewoordingen van artikel 2, voorschriften gezocht die aan de Rechtbank opleggen zich te laten leiden door de voorstelling van zijn toestand zooals die spruit uit de gegevens door de verzoeker zelf neergelegd (31).

Wij hebben gemeend het terrein van de gezonde rechtopvattingen niet te mogen verlaten. Zoo bleven wij akkoord met Prof. Frédéricq wanneer hij schreef dat : « noch voor het akkoord noch voor het gecontroleerd beheer, heeft wel is waar, de wetgever het begrip « goede trouw » bepaald; hij maakt ze tot een voorwaarde van ontvankelijkheid voor het verzoek in beide stellingen (32) »; maar wij hebben Prof. Frédéricq niet gevolgd wanneer hij, om minder juridisch dan practische redenen, het goed vindt de meening van het Hof van Beroep te Brussel bij te treden (33).

De zaak Pauwaert van Oostende gaf aan de Eerste Kamer van uw Hof de gelegenheid om op zijne beurt het vereischte der goede trouw, en het onderzoek ervan, te behandelen.

In mijn advies dat dit arrest vooraf gaat, heb ik eerst het stelsel van het Hof van Beroep van Brussel, uiteen gezet om het daarna te weerleggen. Ik heb dan besloten, zooals uw Hof het eveneens gedaan heeft, dat de Rechtbank zich *vooruit* en *vooral* moet inlichten nopens de goede trouw van den verzoeker, alvorens zich uit te spreken over het aanstellen van een rechter, of het verwerpen van het rekest (34).

Het is onnoodig hier op de zakelijke weerlegging van de tegenovergestelde meening terug te komen; wij hebben de voorstanders ervan reeds van antwoord gediend door de weerlegging van de algemeene beschouwing, waarop ten slotte hun stelsel toch uitsluitend gebouwd is.

Wij hebben inderdaad reeds doen uitschijnen dat het nationaal belang geen verzwakking kan

vereischen van fundamenteele zedelijkheidsbegrippen zooals dat van de « goede trouw ». Een tijdelijk voordeel tegen dien prijs betaald, zou ons nog verder afleiden van den weg naar definitieve gezondmaking.

Als corollarium van het vereischte eener volwaardige goede trouw, moeten ook alle waarborgen ervan, dus alle middelen om haar bestaan te onderzoeken, rondom dezen steunpilaar eener gezonde samenleving blijven bestaan.

Wij hebben reeds betoond hoe men ten onrechte een bijna alles beheerschenden invloed gaat toekennen aan het **onmiddellijk** nationaal belang; zoodanig zelfs, dat men vergeet hoe we hier in de eerste plaats staan voor een behandeling van private belangen, om slechts *langs deze om,* een *welbegrepen nationaal belang* te kunnen dienen.

Het stelsel dat wij weerlegden, staart zich bovendien blind op één enkele van de uitzichten van het gecontroleerd beheer. Men spreekt met voorliefde over groote ondernemingen waaraan andere verbonden zijn. Wij geven volgaarne toe, dat dit een geval zal zijn waarin het nieuwe stelsel verheugend veel vruchten zou kunnen afwerpen. Maar dergelijke bescherming van een heelen tak van nijverheid is slechts een gelukkig uitzonderingsgeval, en het is verkeerd daaruit algemeene beginselen af te leiden ten aanzien van de toepassing van het stelsel.

De wetgever heeft het uitzonderingskarakter van het gecontroleerd beheer in dien zin niet beperkt.

In den echten geest, van den wetgever, en met de eerbiediging van den tekst waarin dien uitgedrukt wordt, kan het G. B. aangevraagd worden door kooplieden die volledig zelfstandig staan, als kleinijveraars b.v., en slechts afzonderlijke schuldeischers tellen.

Men heeft in ons land een algemeen stelsel willen invoeren. Men beroept zich op het voorbeeld van andere landen, waar dergelijke stelsels bestaan, niet enkel als **crisisstelsel** maar als normaal verschijnsel. De algemeenheid van het stelsel, verzet zich tegen de interpretatie ervan, die uitsluitend geput wordt uit een uitzonderingstoestand.

Alhoewel ontstaan gedurende de crisis, bedoelt het Kon. Besluit van 15 Oct. 1934 in onze wetgeving een blijvende aanvulling. Het verslag aan den Koning drukte de hoop uit dat het gecontroleerd beheer op blijvende wijze in ons

wettenstelsel zal worden opgenomen. Het doel van den wetgever was dus hooger gesteld dan in het scheppen van een crisisstelsel. Wij moeten den moed hebben om te onderzoeken of hij daarin geslaagd is, en het criterium daartoe mag niet zijn een crisisinterpretatie van onze gevestigde rechtsbegrippen en gebruiken.

Daarom konden wij ons niet aansluiten bij het Arrest van het Hof van Beroep te Brussel. (35). En met den heer Advokaat Delcroix (36) besluiten wij, dat het doel van den wetgever niet te bereiken valt indien de goede trouw voorafgaandelijk niet ernstig wordt onderzocht en vastgesteld. Het nieuw stelsel is minder streng dan het accoord of uitstel van betaling. Het accoord tot voorkoming van het faillissement kan niet verleend worden aan een handelaar die niet te goeder trouw bevonden wordt. Het is onmogelijk dat het vereischte der goede trouw minder streng zou worden onderzocht wanneer men een handelaar nog een veel milder gunst moet toekennen. Het zou eenvoudig de billijkheid kwetsen en tegen de borst stooten.

DE DERDE VOORWAARDE.

Na dit grondig onderzoek van de eerste twee voorwaarden tot het bekomen van het gecontroleerd beheer, n.l. de hoedanigheid van handelaar en het vereischte van de goede trouw, blijft nog een vluchtigen blik te werpen op enkele andere voorwaarden, en op zekere rechtskwesties, die daarbij kunnen gesteld worden.

Als derde voorwaarde wordt vereischt, dat het crediet van den schuldenaar geschokt weze, of dat de algeheele uitvoering van zijn aangegane verbintenissen onzeker zij. Dit wil zeggen dat de handelaar met ondergang bedreigd wordt; wat nochtans niet noodzakelijk veronderstelt dat hij reeds zijne betalingen heeft gestaakt.

Moest de aanvrager op dat oogenblik reeds definitief failliet verklaard zijn, dan kan hij het voordeel van het gecontroleerd beheer niet meer bekomen. Het is immers duidelijk, dat faillissement, of zelfs accoord tot voorkoming van faillissement, met het gecontroleerd beheer op geen enkel oogenblik samen kunnen bestaan. Wij meenen nochtans dat een bekrachtigd accoord tot voorkoming, al werd het reeds gedeeltelijk uitgevoerd, het aanvragen van het gecontroleerd beheer niet in den weg staat. (37) Zooals de uitvoering van alle andere overeenkomsten, zal ook de uitvoering van dit voor-

komend accoord geschorst worden door de aanwijzing van den rechter die verslag zal uitbrengen. Het zal dan verder opgeslorpt worden door het gebeurlijk, en wellicht ook milder geformuleerd collectief verdrag, dat het gevolg zal zijn van de rechtspleging van het gecontroleerd beheer. Zij die van deze mogelijkheid tijdverlies, geldverspilling en allerlei misbruiken vreezen, kunnen haar evenwel niet uitschakelen in afwezigheid van elke wetsbepaling daartoe. Ze kunnen slechts een leemte te meer in deze wetgeving aanklagen. Het Koninklijk Besluit zegt enkel uitdrukkelijk dat het verzoekschrift niet meer ontvankelijk is wanneer de faillietverklaring uitgesproken werd bij vonnis op tegenspraak, of bij vonnis bij verstek dat niet meer vatbaar is voor verzet.

Over de onverenigbaarheid van gecontroleerd beheer en van faillissement wil ik even uitweiden aan de hand van twee arresten van uw Hof.

Het eerste, in zake Timmermans, gedagtekend den 2 Februari 1935.

Ter griffie van de Rechtbank van Koophandel te Oostende had Timmermans beroep ingesteld tegen een vonnis van 23 October 1934, rakende het gecontroleerd beheer. Ter zitting van het Hof liet beroeper, in zijne besluiten, kennen, dat hij ondertusschen, bij vonnis van 10 Januari 1935, door de Rechtbank van Koophandel te Oostende ambtshalve was failliet verklaard. De vraag rees dan voor het Hof, of de Rechtbank daartoe nog bevoegd geweest was.

In mijn advies hield ik de volgende redenering: Zoodra het regime van het gecontroleerd beheer begonnen is door de aanwijzing van den rechter, kan het faillissement slechts uitgesproken terzeldertijd met, of na het verwerpen van het verzoekschrift. Tegen de verwerping bestaat er een verhaal. Indien verwerping en faillissement uitgesproken worden bij een zelfde vonnis, zal de faillietverklaring, als accessorium, onder het verhaal tegen de verwerping vallen. Zoolang echter een afzonderlijke verwerping bij definitief geworden vonnis of arrest het begonnen regime van gecontroleerd beheer niet voor goed heeft doen ophouden, moet de Rechtbank zich onthouden een faillietverklaring uit te spreken. De faillietverklaring zou immers een toestand doen ontstaan die niet overeen te brengen is met het nog bestaande regime van het gecontroleerd beheer (38).

En uw Hof heeft, in zijn arrest van 2 Febr.

1935, inderdaad aangenomen dat de Rechtbank van Koophandel te Oostende niet had mogen overgaan tot faillietverklaring, zolang de bestaande gedeeltelijke aanvaarding van het verzoek niet onherroepelijk een einde had genomen (39).

Terwijl het Hof de zaak verdaagd had om met zekerheid ingelicht te worden nopens het bestaan van de faillietverklaring, ging de Rechtbank van Koophandel over tot het verwerpen van de vraag om gecontroleerd beheer; en aangezien tegen deze beslissing geen beroep werd aangeteekend, zoodat zij definitief werd, kreeg weldra het faillissement geldig bestaan door het verdwijnen van het gecontroleerd beheer.

Dezelfde rechtskwestie van de onvereenigbaarheid der stelsels werd ook aangeraakt in het arrest van uw Hof in zake Schellekens, uitgesproken eveneens door de Eerste Kamer en gedagteekend den 4en Mei 1935 (40).

DE VIERDE VOORWAARDE.

Om het gecontroleerd beheer te bekomen moet het verzoek tot doel hebben, de herinrichting van de zaken van den handelaar, ofwel de voordeelige te geldemaking van zijn actief.

Deze voorwaarde gaf, zooals de drie voorgaande, weer aanleiding tot tegenstrijdige meeningen vanwege de rechtsgeleerden.

Professor Fredericq stelt voorop (41) dat het verzoekschrift niet noodzakelijk moet strekken tot het bekomen van « het gecontroleerd beheer zonder meer »; waarbij het dan enkel van de Rechtbank zou afhangen, welke van de twee doeleinden moet nagestreefd worden. Hij meent integendeel, dat het in de eerste plaats mag strekken tot herinrichting der zaak, en naderhand tot likwidatie.

De heer Van Leynseele daarentegen, oordeelt (42) dat de verzoeker zich niet willekeurig tot de een of de andere vraag mag beperken, maar het aan de Rechtbank moet overlaten te bepalen welke weg moet ingeslagen worden.

Wij houden het er voor, dat de keus in de eerste plaats aan den verzoeker behoort, en dat de Rechtbank slechts de vrije keus zal hebben, indien die haar door den verzoeker gelaten werd. En eindelijk zullen de commissarissen vrij blijven of gebonden worden door de beslissing die hen aanstelt.

In het geval Timmermans werd de keus ge-

laten en gedaan door de Rechtbank te Oostende, die de te verleenen gunst beperkte tot de enkele te geldemaking.

Voor het Hof van Beroep werd aangevoerd, dat de Rechtbank aan de commissarissen noodzakelijk de gelegenheid had moeten geven om de twee mogelijkheden te onderzoeken.

Op dezen vermeenden grond van verhaal heb ik geantwoord als volgt :

Het geldt hier in elk geval een verzoek dat de Rechtbank mag afwijzen of aanvaarden. Wanneer de geheele toestand aan hare beoordeeling onderworpen wordt met het oog op een afscheidbaar tweeledig voordeel, en dat zij beslist over de aanvaarding of verwerping van het geheel, dan kan zij « a fortiori » overgaan tot gedeeltelijke verwerping indien haar dit niet uitdrukkelijk verboden werd (43).

Vermits Timmermans failliet verklaard werd vooraleer men in hooger beroep kon uitspreken over deze moeilijkheden, en dat deze faillietverklaring definitief werd door het verwerpen van het gecontroleerd beheer zonder dat tegen dit vonnis ook beroep werd aange-teekend, heeft het Hof de gelegenheid niet gehad om de rechtspraak met een arrest in dezen of in tegenovergestelden zin te verrijken.

De PERIODE.

Van de aanwijzing van den rechter — begin van het eigenlijke gecontroleerde beheer — tot aan het al of niet benoemen van één of meer commissarissen.

Is de Rechtbank van oordeel dat de vraag voorloopig dient in aanmerking genomen te worden, dan wijst zij een rechter aan, die, binnen een bepaalden termijn, verslag zal uitbrengen « nopens den toestand der zaken », ten einde nadien, met kennis, verdere beslissingen te nemen.

De aanwijzing van den rechter geschiedt bij vonnis; is dus een beslissing met redenen omkleed, en wordt uitgesproken in openbare zitting. Dit vonnis is bij voorbaat uitvoerbaar, zoodat men te vergeefs door eenig verhaal het begin van het regime zou trachten uit te stellen.

Het aanbod om tot een collectief verdrag te komen, wordt voortaan onder de hoede gesteld van een uitzonderlijk stelsel. Het enkel benoemen van den rechter heeft immers, van rechtswege, en zulks tot op den dag waarop over het

lot van het verzoek definitief zal beslist worden, schorsing van alle daden van uitvoering ten gevolge.

Een algemeen uitstel wordt den schuldenaar toegestaan, zonder het minste voorbehoud, dus in tegenstrijd met wat gebeurt in geval van faillissement, accoord of uitstel van betaling. Een algemeen uitstel, zelfs tegenover de hypotheekhoudende, bevoorrechte of pandhebbende schuldeischers. Deze bescherming wordt den schuldenaar verleend om afzonderlijke schuldeischers te beletten, door een beslag zijn handelsverrichtingen te hinderen of ten onder te brengen, terwijl ze integendeel op beteren voet moeten ingericht worden ofwel in voordeelige voorwaarden te gelde moeten gemaakt worden.

Ieder schuldeischer blijft nochtans gerechtigd de bewaring zijner rechten te verzekeren. Zoo behouden zij het recht om vervolgingen in te stellen, dienstig b.v. tot het onderbreken der verjaring.

Aan den anderen kant is het den verzoeker verboden, van den dag af van het vonnis, zonder schriftelijke toelating van den rechter, en op straf van nietigheid, goederen te vervreemden, panden of hypotheeken te vestigen, verbintenissen aan te gaan of een roerend kapitaal te ontvangen.

Er dient echter opgemerkt dat de aanvrager niet noodzakelijk zijn betalingen reeds zou staken. In dit artikel 3 tweede lid, bij de regeling van de bekwaamheid van den koopman zolang hij onder het toezicht van den aangewezen rechter staat, wordt er niet verboden « eenige betaling te doen ». Dit verbod wordt enkel uitgedrukt nadat de commissarissen de controle zullen overgenomen hebben. Vergelijk inderdaad artikel 5, waar naast « elke vervreemding » ook « eenige betaling doen » verboden wordt. En, wat meer is, in artikel 4, tweede lid, wordt de staking van betalingen behandeld als een loutere hypothese, en niet als een zekerheid vóór het oogenblik waarop de commissarissen benoemd worden.

Vermits wij hier staan voor uitzonderingsbepalingen, en beperkingen van de vrijheid van handelen van den schuldenaar, moet men hier naar streng recht redeneeren, en niet uitbreiden. (44) Voor alle niet geregelde punten is enkel het gemeen recht toepasselijk. Zoo zal men onderzoeken of artikel 1167 B. W. niet toepasselijk is om een betaling in dit tijdperk gedaan, nietig te verklaren. De « actio pau-

liana » zal doorgaans van moeilijke toepassing zijn, omdat het bewijs van de kwade trouw der derden bemoeilijkt wordt door het gebrek aan publiciteit, en dus gebrek aan een krachtig bewijs dat zij den toestand moesten kennen.

Tegenover den schuldenaar, die door het feit zelf van de betaling misschien zijn kwade trouw zal bewezen hebben, bestaat natuurlijk de sanctie dat hij, om zijn kwade trouw, onmiddellijk het voordeel van het gecontroleerd beheer onwaardig zal worden geacht, en het zal verliezen.

Vermits betalingen dienen aangenomen te worden voor zooveel die te goeder trouw kunnen geschieden, moet men ook, tot aan het vonnis dat de commissarissen aanstelt, de wettelijke schuldvergelijking aannemen.

In tegenstelling met wat professor Fredericq doet (45), zou men, bij gebrek aan tekst, het principe van de algehele gelijkheid der schuldeischers niet mogen invoeren om de wettelijke schuldvergelijking uit te schakelen.

Men mag geen regelingen overplanten uit het regime van het faillissement en van het acoord, naar dat van het gecontroleerd beheer. Het Koninklijk Besluit van 15 October 1934 verbiedt de betaling slechts na de benoeming van de commissarissen. Wettelijke schuldvergelijking zal dus eerst onmogelijk worden nadat de rechter heeft plaats gemaakt voor de commissarissen. In vele opzichten zou men dit een leemte kunnen noemen in den tekst; maar wij kunnen dit enkel eens te meer vaststellen en betreuren; doch den tekst aanvullen met andere uitzonderingsbepalingen, of hem anderszins uitbreiden, mogen wij niet.

IIe PERIODE.

Van de benoeming der commissarissen tot aan de bekrachtiging of verwerping van hun ontwerp.

Na kennis genomen te hebben van het verslag van den rechter, en na het verhoor van den verzoeker in raadkamer, gaat de Rechtbank over tot uitspraak.

In openbare zitting wijst zij het verzoek af, ofwel plaatst zij het beheer van het vermogen van den aanvrager onder de controle van één of meer commissarissen.

Hiermede is de taak van den aangewezen rechter ten einde; zijn verdwijnen uit de econo-

mie van het nieuwe stelsel is zeer betreurenswaard, daarover is iedereen het eens.

Aan de commissarissen alleen wordt dan opdracht gegeven, binnen een bepaalden termijn, een plan op te maken, al of niet beperkt tot herinrichting van de zaak of tot te geldemaking van het actief.

Geen ruchtbaarheid wordt gegeven aan het vonnis, dat integendeel het rekwest zou verworpen hebben. Men mag wel zeggen dat daarbij wat overdreven zorg besteed wordt aan het crediet van den enkelen verzoeker, ten nadeele van zijn misschien talrijke schuldeischers. Bijna algemeen (46) wordt aangenomen dat deze maatregel beklagenswaardig is, gezien het groot belang van derden om verwittigd te worden dat zij hunne tijdelijk verlamde rechten opnieuw moeten beschermen en mogen uitoefenen. Het zou enkel anders zijn, indien de Rechtbank tot faillietverklaring moest overgegaan zijn tezelfdertijd met het verwerpen van het verzoek om gecontroleerd beheer.

In tegenstelling met het vonnis, waarbij het verzoek verworpen wordt, geeft men wel ruchtbaarheid aan datgene waarbij de vraag geheel of ten deele ingewilligd wordt; het moet namelijk in het Staatsblad worden bekend gemaakt.

Moch de schuldenaar zijn betalingen reeds gestaakt hebben, dan kan het vonnis den datum bepalen waarop deze toestand is ingetreden, zonder dat men verder mag opklimmen dan 6 maanden vóór het neerleggen van het verzoekschrift.

Overigens verandert het vonnis verder niets aan den toestand der schuldeischers: de tenuitvoerlegging hunner rechten was en blijft geschorst totdat definitief uitspraak zal worden gedaan.

Voor wat den schuldenaar betreft, blijft hij aan het hoofd van zijn zaken; het toezicht gaat eenvoudig over van den aangewezen rechter op de benoemde commissarissen. De koopman zal voor alle rechtshandelingen, opgesomd in artikel 5, § 2, machtiging nodig hebben van de commissarissen. Men merke op dat het hem nu ook uitdrukkelijk verboden wordt nog eenige betaling te doen, wat vroeger het geval niet was.

Alhoewel de toelating der commissarissen aan geen bepaalde pleegvormen onderworpen is, moet zij uitdrukkelijk en speciaal wezen. Wordt de schuldenaar gedagvaard, dan moet tegelijkertijd de commissaris gedagvaard worden om

hem te machtigen in rechte op te treden; en indien het de schuldenaar is die een vordering wil instellen, dan is het noodig dat hij van de gekregen toelating zou doen blijken.

De machtiging is natuurlijk niet noodig voor het uitoefenen door den schuldenaar van rechten die hem geheel persoonlijk zijn en buiten het regime, hetzij boven of tegenover het gecontroleerd beheer zelf, staan. Zoo zal de schuldenaar, die meester was het gecontroleerd beheer al of niet aan te vragen, ook meester blijven zijn aanbod, zonder machtiging van de commissarissen, in te trekken zoo lang het niet definitief aanvaard werd.

Voorts zal hij ook geen toelating moeten vragen aan de commissarissen om tegen hunne beslissingen verhaal te nemen bij de Rechtbank. Uw arrest van 8 April 1936 (tweede kamer) in zake « Spaar- en Leengilde », thans « Kredietgilde voor Landbouwers en Neringdoeners » te Handzame, heeft een gezonde toepassing gedaan van dit principe.

Zulk verhaal is niet enkel denkbeeldig: het zal meermaals gebeuren dat de verzoeker oordeelt dat zijn eigen belangen, die toch in de eerste plaats aan de basis liggen van het gecontroleerd beheer, door de commissarissen al te zeer miskend worden ten voordeele van zijn schuldeischers; in dat geval mag hij het geschil voor de Rechtbank brengen. De beslissing van de Rechtbank, na partijen gehoord te hebben, zal in feite bindend zijn voor beiden; de commissarissen zijn immers hare lasthebbers en de verzoeker zal zich evenmin tegen den wil van de Rechtbank verzetten, die er anders zijn kwade trouw zou kunnen uit afleiden om hem het voordeel onmiddellijk te onttrekken.

Ingevolge artikel 5, zullen de commissarissen « alle maatregelen voorschrijven die door de belangen van den koopman of van zijn schuldeischers schijnen geboden ». Om hun toezicht en actie mogelijk te maken, voorziet de wet dat de commissarissen het recht hebben de beraadslagingen van de raden van beheer of van zaakvoering bij te wonen, en die raden zelfs bijeen te roepen. Daarenboven mogen zij in rechte optreden zonder toelating van de Rechtbank, om handelsverrichtingen of betalingen te doen vernietigen die, ten onrechte, sedert de aanwijzing van den rechter, in 't nadeel van de schuldeischers werden gedaan.

De commissarissen zullen integendeel de toelating van de rechtbank moeten verkrij-

gen om de andere rechtsvorderingen, die dit artikel vermeldt, in te stellen. Het zijn meer bepaaldelijk de bekende vorderingen tot het aansprakelijk stellen van beheerders, zaakvoerders en commissarissen, ten einde vergoeding te bekomen van de schade door hunne misslagen berokkend.

De bijzonderste taak van de commissarissen is echter het opmaken van hun ontwerp van collectief verdrag, waaruit de regeling moet geboren worden die het vermogen van den verzoeker tegenover zijn tegenwoordige schuldeischers zal moeten beheerschen, zoodra het wettelijk regime een einde zal nemen.

Zij zullen daartoe een inventaris opmaken der goederen die van het G. B. afhangen; den staat der activa en passiva vermelden. Geldt het een vennootschap, dan maken ze bovendien de balans op door de wet of door de statuten voorzien. Met het oog op het berekenen der meerderheden die zullen vereischt zijn voor de goedkeuring van het ontwerp, maken de commissarissen een lijst op van de schuldeischers, en stellen het bedrag vast waarvoor ieder zal stemmen.

Volgens professor Fredericq (47), moeten de betwistingen der schuldvorderingen voor de rechtbank gebracht worden. Het zou dus de rechtbank zijn die moet bepalen of, en in welke mate er dient rekening gehouden te worden met betwiste schuldvorderingen. Wij kunnen niet aannemen dat op die wijze regelen uit het faillissementsrecht zouden toegepast worden, wat niet strookt met den tekst van het Kon. Besluit van 15 Oct. 1934. Met den heer Advocaat Van Leynseele (48), wijzen wij op art. 8, en doen opmerken dat het de commissarissen zijn die de lijst der schuldeischers opmaken en hunne vorderingen al of niet betwisten, zonder meer; de tusschenkomst van de rechtbank wordt slechts voorzien na de stemming. Het spreekt echter vanzelf dat de uitspraak van de commissarissen slechts souverain geldt ten aanzien van de berekening van de meerderheid, zonder den grond van de betwiste rechten te schaden; zoo zal de schuldeischer die zich voorloopig moet onderwerpen aan deze beslissing voor zooveel er moet gestemd worden, toch voor den bevoegden rechter zijn recht mogen vervolgen wat den grond ervan betreft.

Deze buitengewone macht door den wetgever in handen van de commissarissen gelegd, kan

niet anders verklaard worden dan door den wensch om de procedure te bespoedigen. Dat zulks de deur openzet voor willekeur en misslagen, is wel betreurenswaardig, maar wij kunnen ons daarom toch niet aansluiten bij degenen die een leemte in de wet willen verhelpen door bepalingen uit het faillissementsrecht. Wij staan hier op een volledig nieuw terrein, zoo zeer zelfs dat hier de bevoorrechte en pandhebbende schuldeischers mogen mede stemmen zonder daardoor van hunne voorrechten beroofd te zijn, hetgeen niet het geval zou zijn in geval van faillissement, accoord of uitstel van betaling. Bovendien moet nog aangestipt worden dat alle schuldeischers die zich onthielden, geacht worden toegestemd te hebben.

Wat nu het ontwerp zelf betreft, daarvoor laat de wet volledige vrijheid aan de commissarissen. Er wordt hun enkel gevraagd dat het zou strekken tot herinrichting of tot te geldmaking, of wel meer bepaaldelijk tot een van beide. Verder ligt alle initiatief en uitwerking bij hen, op voorwaarde nochtans dat zij den rang der voorrechten en hypotheeken zouden eerbiedigen zooals bepaald in de wet. Zij kunnen alle schikkingen nemen zonder dat de overeengekomen bedingen in zake verval, ontbinding en strafbepaling daartegen kunnen gelden.

Alles samengenomen moeten wij opnieuw vaststellen dat de wetgever verbazend veel macht in handen geeft aan deze commissarissen, die doorgaans over het lot van aanzienlijke bedragen zullen te beslissen hebben, en zulks gebeurt allemaal zonder dat de wet zelf bijzondere bewijzen van bekwaamheid van deze menschen eischt. Wij vragen ons af, of het hier niet een leemte mag heeten dat er geen wettelijke voorzorgen genomen werden zooals door het Kon. Besluit van 9 Juli 1935 (Nr. 85) waarbij tot de benoeming van revisors bij de controle van banken, een universitair diploma vereischt wordt, of ten minste een diploma van 4 jaar studiën.

Het Kon. Besl. schrijft zelfs geen eedaflegging voor vanwege de commissarissen, in tegenstelling met wat gebeurt voor de curators bij faillissement.

Totnogtoe heeft het dus afgehangen van de keus van de rechtbanken, of de commissarissen personen waren van wie men voldoening mocht verwachten; en mocht de keus wel eens een ongelukkige keus blijken, dan blijft er

niets over dan het radicale middel te gebruiken van een herroeping.

De rechtbank is ook niet gewapend met voldoende macht tegenover den inhoud van het ontwerp. Zij kan immers niet wijzigend optreden, maar moet voor het geheel bekrachtigen of verwerpen, tenzij ze op onrechtstreeksche wijze haar zienswijze zou laten kennen bij het bevelen dat tot het opmaken van een tweede ontwerp zal moeten overgegaan worden.

Eens het ontwerp opgemaakt, wordt het tezelfdertijd medegedeeld aan de rechtbank, aan de schuldeischers, medeschuldeischers en borgen. De mededeeling geschiedt op naam, en indien het een vennootschap van koophandel betreft, wordt het ontwerp in de bijlagen van het Staatsblad bekend gemaakt.

Hun toetreding of verzet deelen de schuldeischers mede ter griffie, binnen de 15 dagen. Schriftelijke opmerkingen kunnen erbij gevoegd worden, die dan door de rechtbank onderzocht worden. De rechtbank kan daartoe de schuldeischers hooren in raadkamer, al of niet in het bijzijn van den verzoeker.

Jammer dat het aan de schuldeischers niet gegeven werd, zich beter op de hoogte te houden van alles wat gedurende de heele procedure in overweging dient genomen te worden. Zij zouden dan een algemeen overzicht hebben over het geheele van den toestand, vooraleer hun stem te moeten uitbrengen; en ook de rechtbank zou beter ingelicht worden op dit oogenblik dat zij het ontwerp van de commissarissen gaat goedkeuren.

De goedkeuring is enkel mogelijk, indien meer dan de helft der schuldeischers, die, door hunne door de commissarissen niet betwiste schuldvorderingen, meer dan de helft van het passief vertegenwoordigen, van hunne toestemming hebben doen blijken.

Het vonnis waarbij het ontwerp goedgekeurd wordt, moet in het Staatsblad en in een dagblad naar keus bekend gemaakt worden. Indien de rechtbank, zelfs tegen de bereikte meerderheid in, toch van oordeel is dat het plan niet voordeelig kan uitgevoerd worden, dan verwerpt zij het; en elk vonnis dat het ontwerp verwerpt is aan geen bekendmaking onderworpen.

Dit laatste gebrek aan bekendmaking wordt door alle rechtsgeleerden aangezien als een nieuwe leemte. De schuldeischers zouden inderdaad moeten op de hoogte gebracht worden

dat zij hunne rechten opnieuw kunnen doen gelden, en misschien maatregelen moeten treffen om hunne belangen te beschermen.

Tegen het vonnis dat het ontwerp goedkeurt of verwerpt, waarbij dus een einde gesteld wordt aan het regime zooals het uit de wet spruit, kan beroep aangeteekend worden binnen de 20 dagen. Dit is trouwens ook het geval voor de andere vonnissen die in den loop van de procedure mochten tusschengekomen zijn. Voor dit beroep gelden tekens de vormvereischen die bij het accoord tot voorkoming van het faillissement voorzien zijn.

IVde PERIODE.

Met het van kracht worden van het uiteindelijke vonnis of arrest over het ontwerp, verdwijnt het wettelijk regime van controle. Indien we hier dus over een vierde periode spreken, is dit om onze studie op te vatten in den ruimsten zin van het woord en om ook de gevolgen na te gaan die verder reiken dan den duur van het eigenlijk wettelijk regime.

Het Kon. Besluit zelf voorziet dus geen controle meer, en bepaalt ok niets ten aanzien van een mogelijke rekening en verantwoording, die nochtans nuttig zou kunnen geëischt worden.

Indien het ontwerp regelmatig bekrachtigd en bindend geworden is voor iedereen, dan kan er op dit oogenblik misschien wel een nieuw gecontroleerd beheerd ontstaan zijn, uit overeenkomst dezen keer, in plaats van uit de wet.

Het is wellicht de grootste leemte van deze wetgeving, dat ze zelf geen bepaald regime meer voorschrijft, waaronder het betrokken patrimonium verder zal geplaatst blijven.

Is het wel aan te nemen dat niets onze rechtbanken en hoven zou beletten een ontwerp goed te keuren waarbij de vereffening of de herinrichting zou geschieden door den handelaar zelf, zonder eenige controle, en zonder dat hij eenige verantwoording zou verschuldigd zijn van het gebruik dat hij maakt van de toegekende voordeelen (49).

Het wettelijk stelsel wordt nu gevolgd door een misschien lange periode, onderworpen aan de regelen van het gemeen recht, gedurende dewelke het bereikte verdrag uitgevoerd wordt.

Men mag zich daarbij nog gelukkig achten, waar het Kon. Besluit niets bepaalt, in het gemeen recht een goede sanctie te vinden tegen wanprestatie vanwege den schuldenaar. Met professor Fredericq (50), doen wij opmerken

dat immers, buiten de nietigheid, ook nog, ingevolge artikel 1184 B. W. B., de ontbinding wegens wanpraestatie mogelijk is, vermits het hier een wederkeerige overeenkomst geldt.

SLOTBESCHOUWING.

Wij hebben zoo zeer den nadruk gelegd op leemten en nadeelen, dat ons besluit voor U geen verrassing meer kan zijn. Het was tastbaar aanwezig gedurende het heele betoog. Wij moeten het niet meer onthullen, en daarom zullen wij maar voortgaan het Kon. Besluit van 15 October 1934 te omkleeden met aanduiding van de leemten en nadeelen.

Het beginsel van de wet was loffelijk: «gezonde private belangen vrijwaren, om aldus in laatste instantie het collectief belang te dienen». Dit beginsel werd echter door het Kon. Besluit ondoelmatig uitgewerkt; men begint soms met blindelings bescherming te verleenen aan onwaardige belangen, en in ieder geval worden de belangen van de schuldeischers miskend, zelfs zonder dat een welbegrepen sociaal belang het vereischt.

Het nationaal belang is trouwens op geen enkel oogenblik tot zijn volle recht gekomen. Het hangt immers van den schuldenaar af of het stelsel zal toegepast worden: **hij** moet het aanvragen en **hij** kan het altijd verzaken gedurende de heele rechtspleging. Het Gec. Beh. is dus geen wapen in den hand van de Rechtbank of van den Procureur des Konings; zelfs niet wanneer de schuldeischers daartoe een aanvraag zouden indienen.

De belangen van talrijke gezonde maar kleine schuldenaars, zullen verpletterd worden onder het tijd- en geldroovend mechanisme van het nieuwe stelsel.

Altijd en overal verdwijnen de belangen van de schuldeischers geheel op den achtergrond. Zelfs indien hun rechten toegekend worden zijn die doorgaans ondoeltreffend ingericht, te midden van een *half geheime* rechtspleging. De aanvraag van het voordeel wordt hun niet bekend gemaakt bij het neerleggen van het verzoekschrift, alhoewel zij het recht krijgen om beroep aan te teekenen tegen de aanneming of verwerping ervan. De aanwijzing van den rechter wordt hun niet onmiddellijk medegedeeld, zoodat zij blootgesteld zijn aan verloren kosten bij voortzetting van tenuitvoerleggingen, die zij op dat oogenblik zouden moeten geschorst hebben. Hun opnemen op de lijst,

en de aanvaarding of betwisting hunner schuldvorderingen, gebeurt door den commissaris alleen, zonder openbaarmaking, en niet op tegenspraak. Het eischen van weinig waarborgen voor het berekenen der meerderheden, is vooral betreurenswaardig omdat die meerderheid slechts klein hoeft te zijn; er zullen trouwens, ondanks alle regelmatigheid, *zoo groote* minderheden verpletterd worden door *zoo kleine* meerderheden, dat de uitslag den naam niet meer zal waardig zijn van collectief «verdrag».

Heeft men zelfs het belang van een goede rechtbedeeling niet over het hoofd gezien door het uitschakelen van elke voorziening in verbreking? Zulks heeft trouwens onmiddellijk gedreigd een overvloedige bron te worden van tegenstrijdige rechtspraak.

Wij mogen ons nog aan vele twistvragen verwachten, waarvan er verschillende hunne oplossing niet zullen kunnen vinden in de rechtspraak, maar waarvoor beroep zal moeten gebeuren op den wetgever.

Zal men b. v. niet noodig achten te bepalen dat de termijn van rechtsverval voor zekere voorrechten zal geschorst worden. Sommige bevoorrechte schuldeischers, die immers hun recht van tenuitvoerlegging hebben zien schorsen, gedurende een misschien langdurige rechtspleging, zullen anders, bij faillissement na verwerping van het Gec. Beh., geen voorrechten meer hebben te doen gelden.

Waarom zouden de nieuwe schuldeischers, die niet onder een bestaand G. B. vallen, hunne rechten niet kunnen tenuitvoerleggen, en zelfs de faillietverklaring bekomen?

Zal de schuldenaar, in geval van terugkeer tot beter fortuin, zijn verplichtingen nadien integraal moeten nakomen; of heeft het ontwerp van de commissarissen, zelfs aan de niet toestemmende minderheid, definitieve afstand van zekere rechten kunnen opleggen?

Waarom bepaalt het Kon. Besluit niet dat in geval van vereffening de binnengekomen bedragen in de consignatiekas moeten gestort worden?

Tal van dergelijke vragen beangstigen degenen die dit Kon. Besluit moeten toepassen op de ingewikkelde toestanden van het zakenleven.

Het splinternieuwe stelsel, dat eerst met vreugde onthaald werd, omdat het een reddingsplank scheen, wordt stilaan minder goed

geacht door degenen die uit ervaring mogen spreken.

Op het einde van het voorziene proefjaar (1934-1935), werd aan den Heer Minister een nieuw proefjaar aangevraagd. Men was er nog niet van overtuigd dat het in onze wetgeving diende behouden te worden ! Enkele stemmen die zich toen verhieven voor het behoud van het stelsel, waren er soms van magistraten die nog geene, of slechts weinig, moeilijke gevallen hadden moeten behandelen, en die daarom nog vervuld waren van de verwachtingen die vroeger bijna iedereen koesterde, wanneer het G. B. ontstond.

Het vertrouwen in het nieuwe stelsel gaat steeds meer aan het wankelen naarmate men ervaring opdoet ; de statistieken zijn sprekend genoeg.

In het eerste proefjaar werden, tot einde November 1935, bij benadering 180 verzoekschriften neergelegd. Daarvan werden er 97 hetzij ingetrokken of verworpen en al of niet door faillissement gevolgd. Voor 29 was de procedure nog niet ten einde. Slechts 54 genoten nog het voordeel van een definitieve goedkeuring.

De toestand, einde Mei van dit jaar 1936 was, op 42 aanvragen 10 die niet meer in aanmerking kwamen, 25 nog in behandeling, en 7 definitief aanvaard.

In het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Gent, deden er zich tot heden twee nieuwe aanvragen voor : eene te Aalst en eene te Gent.

De voorspelling dat het stelsel, om zijn talrijke leemten en om zijn tijd- en geldroovende hanteering, van beperkte toepassing zou zijn, wordt meer en meer bewaarheid naarmate de ervaring langer duurt.

Het loont werkelijk de moeite niet het in onze wetgeving te behouden. De schaarsche voordeelen, die het biedt, zijn met veel eenvoudiger middelen te bereiken, en van doeltreffender waarborgen te voorzien.

Men heeft ten onrechte, in deze uitzonderlijke omstandigheden, een splinternieuw stelsel willen scheppen, en het doet zich voor als een nadeelige overlading van ons wettenstel.

Beter dan aan de crisisstemming toe te geven, door een wankel bestaan te schenken aan een onvoldragen vrucht, zou men een voorzichtige en misschien tijdelijke aanpassing hebben kunnen wagen, van gekende, bestaande stelsels.

Voor zooveel het raadzaam scheen de stem-

ming van de schuldeischers te vergemakkelijken, of geringere meerderheden te vereischen, kon dat ook gebeuren door wijzigingen te brengen aan het concordaat.

Het recht om commissarissen te belasten met het opmaken van een ontwerp, kon altijd voorzien worden ; ook de Curator kon men belasten met het opmaken van een plan tot vereffening, zooals hij een mandaat kan krijgen om de zaken voort te zetten gedurende de vereffening ; zelfs het goedkeuren van een ontwerp tot reorganisatie, onder den vorm van een accoord tot voorkoming van faillissement, is mogelijk of zou kunnen vergemakkelijkt worden.

Het eenvoudig toepasselijk verklaren tegenover hypotheekhoudende en bevoorrechte schuldeischers van art. 1244 B. W., waarbij door den rechter aan den schuldenaar zeker uitstel kan toegestaan worden, en schorsing van het recht der schuldeischers om tot uitvoering over te gaan, had in dezen crisistoestand het Gec. Beh., wat zijn grootste voordeel betreft, overbodig kunnen maken.

Er zou veel voordeel bij geweest zijn, het experiment niet verder te drijven dan tot een crisistoepassing van bestaande en beproefde stelsels, zonder dat men moest overgaan tot het samenstellen van een crisisconstructie met al de kenmerken daarvan.

Het voordragen eener openingsrede gaat altijd gepaard met eene droevige taak :

Een laatste vaarwel zeggen aan de medewerkers van het gerecht die, in het afgelopen jaar, vóór den Grooten Rechter zijn verschenen de **BUSSCHERE**.

Den 30 April van het loopende jaar, werd het Hof ten pijnlijkste getroffen door het afsterven van zijn gewezen Eere-Voorzitter Mijnheer Jules de Busschere, die het grootste deel zijner loopbaan in het parket heeft doorgebracht. Na substituut te zijn geweest te Dendermonde en te Gent, was hij achtereenvolgens Prokureur des Konings te Yper en te Kortrijk. In 1903 werd hij Raadsheer, en in 1926 Eerste-Voorzitter in het Hof.

Mijnheer de Busschere was het toonbeeld van den nauwgezetten Rechter. Hij was overtuigd dat hij er slechts was om het gerecht te dienen. Plichtbesef, volstrekte eerlijkheid en menschlievendheid waren de kenmerken van zijn minzaam karakter, zonder te spreken van zijne nederigheid. Hij was een fijne geest die

op merkwaardige wijze de meest kiesche juridische vraagstukken wist op te lossen. Het was slechts na een rijp en ervaren overleg en een vriendelijke bespreking met zijn collega's dat hij zijn talentvolle meening liet kennen. Geen rechter kan hem evenaren. Onze droefheid is groot en voor altijd blijft hij in ons geheugen. Hij was kommandeur in de Leopoldsorde en groot officier in de kroonorde.

Baron de PELICHEZ.

De gewezen raadsheer Baron Léon de Pélichez stierf te Gent, den 1 Maart 1936. Den 30 Maart 1891 werd hij rechter benoemd te Dendermonde en is er 3 jaar onderzoeksrechter geweest. Daarna kwam hij naar Gent als substituut van den Prokureur des Konings en werd er Rechter benoemd den 17 Juni 1902. Den 16 Juli 1919 als ondervoorzitter der Rechtbank van eersten aanleg benoemd kwam hij een jaar later den 20 April 1920 als Raadsheer in het Hof, en 2 jaar later gaf hij om gezondheidsredenen zijn ontslag.

de Pélichez was een gewetensvol rechter, meesttijds medelijdend voor de rechtsonderhoorigen maar onmeedoogend als hem de strafbaarheid overtuigend voor de hand lag. Moge zijn stille gedachtenis nog lang naleven in de harten van zijne oud-collega's en vrienden. Hij was officier in de Leopoldsorde.

de NECKERE.

De Eere-voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Veurne, Mijnheer Louis de Neckere is aldaar overleden den 28 Maart 1936. Hij was de zoon van den gewezen voorzitter der Rechtbank te Brugge en trad in de magistratuur den 30 Maart 1891 als Substituut van den Prokureur des Konings te Dendermonde. Vier jaar later kwam hij als rechter terug naar Brugge, alwaar hij zich als onderzoeksrechter deed opmerken door zijne scherpzinnigheid in het onderzoek der menigvuldige beruchte zaken die hem werden toevertrouwd.

Als Voorzitter der Rechtbank van Veurne heeft hij gedurende 30 jaar met de alerstrengste nauwgezetheid dit ambt vervuld. Zijne vonnissen in 't algemeen kortbondig samengesteld, leverden het bewijs zijner voortreffelijke juridische begaafdheden. Zijn levenswandel was onberispelijk. Door elkeen geëerd was hij het echte type van den waren plichtbeseffenden rechter.

Hij was officier in de Leopoldsorde, commandeur in de orde van de kroon.

DE LESCLUZE.

Den 20 April van het loopende jaar is te Knocke aan Zee overleden den heer Jan de Lescluze, eere-Prokureur des Konings te Brugge. Zijn gansche loopbaan heeft hij in zijne geboortestad doorgebracht. Den 28 Februari 1895 werd hij er toegevoegd rechter in de Rechtbank benoemd, en den 10 Juli 1899 Substituut van den Prokureur des Konings. Den 15 December 1910 werd hij bevorderd tot Prokureur des Konings. Gedurende 25 jaren heeft hij plichtvaardig het belangrijk parket van Brugge bestuurd.

Hij was officier in de Leopoldsorde en bekam de medalie van het eeuwfeest.

PARDOEN.

Mijnheer Alfred Pardoën, ondervoorzitter der Rechtbank te Dendermonde, is aldaar gestorven den 13 November 1935. Op 3 September 1894 werd hij rechter benoemd in de Rechtbank van Veurne. Na vijf jaar is hij in dezelfde hoedanigheid naar Dendermonde overgegaan waar hij bijna zijne gansche loopbaan aan het onderzoek heeft gewijd, want het is slechts den 13 Juli 1931 dat hij tot ondervoorzitter werd verheven. Van Pardoën mag men zeggen dat hij al de gaven bezat van een onvermoeibaren onderzoeksrechter, die op eene meesterlijke wijze de hem toevertrouwde onderzoeken tot goed einde wist te brengen. Ontelbaar is het aantal crimineele zaken die hij gedurende 30 jaren heeft afgehandeld. Merkwaardige diensten heeft hij op strafrechtelijk gebied bewezen.

Hij was officier in de Leopoldsorde, vereerd met het burgerkruis van 1ste klas.

MESTDAGH.

Heer Michel Mestdagh, eererechter in de Rechtbank van eersten aanleg te Veurne, is te Gent gestorven den 10 Maart 1936. Hij was een gewetensvol magistraat, altijd bekommerd niet op genoegzame wijze zijn plichten te hebben gekweten, zijn korte loopbaan heeft hij met de meeste nauwkeurigheid vervuld. Hij was eenvoudig in den omgang en door elkeen bemind en geprezen.

Hij was ridder in de orde van de Kroon en bekam de herinneringsmedalie van het Eeuwfeest.

LEPREUX.

De dood heeft den heer Vrederechter Lepreux verrast toen hij nog in volle bedrijvigheid was. Hij vervulde gedurende 13 jaren het ambt van secretaris van het Parket Generaal. Het gerecht

op voorbeeldige wijze bijstaan was het ideaal, waarnaar hij met onvermoeibare wilskracht voortdurend streefde. Den 26 Maart 1919 werd hij Vrederechter benoemd van het 3e kanton Gent. Gemoedelijk heeft hij zijn ambt vervuld, zijn voldoening vindende in het stil volbrengen van zijn dagelijkschen plicht, dien hij steeds met nauwgezetheid betrachtte. Onverwachts uit ons midden gerukt, zal zijne nagedachtenis onder ons blijven leven.

Hij was ridder in de Kroonorde en bekwam de medalie van het Eeuwfeest.

FAICT.

Te Ruysselede overleed den 29 Januari 1936, den gewezen vrederechter des kantons, Henri Faict. Het was een nederig dienaar van het gerecht; en in het bijzonder een wijze raadsman voor de rechtsonderhoorigen. Zijn levenswandel was onberispelijk en zijn aandenken blijft in het geheugen van al zijn onderhoorigen.

Hij was officier in de orde van Leopold II, vereerd met het burgerlijk kruis van 1e klas en met de herinneringsmedalie van het Eeuwfeest.

VAN DER DONCKT.

Te Sinte Maria-Hoorebeke is den 8 October 1935 de heer vrederechter van dit kanton, mijnheer Omer Van der Donckt, schielijk overleden. Het was een gewetensvolle magistraat, die de algemeene achting had verworven.

Hij was ridder in de Leopoldsorde, was vereerd met het burgerlijk kruis van 1e klas en met de medalie van het Eeuwfeest.

VAN DOORSLAER DE TEN RIJEN.

De eere-vrederechter van het kanton Hamme, mijnheer van Doorslaer de ten Rijen, is den 9en der loopende maand aldaar overleden.

Plichtvaardig heeft hij gedurende 43 jaren zijn ambt vervuld.

Hij was ridder in de Leopoldsorde en de Kroonorde en daarenboven vereerd met het burgerkruis van 1e klas.

CLAEYS BOUUAERT.

De heer advocaat Claeys Bouuaert overleed alhier in zijn geboortestad den 3 Maart 1936, in den ouderdom van 92 jaren. Hij was de ouderdomsdeken der balie; zijn naam prijkte immers op de tabel der orde sinds 1866, en in 1912 werd hij door zijn confraters tot stafhouder gekozen. Hij was een gewetensvol advocaat, nederig en onbaatzuchtig.

Hij werd vereerd met de hoogste onderscheidingen in de Belgische nationale orden.

VANDEN BOSSCHE.

Advocaat Vanden Bossche overleed te Gent den 11 December 1935. Gewezen rector der Hoogeschool, heeft hij als professor in de rechten de volle maat kunnen geven zijner juridische begaafdheden. Zooals ik het heb gezegd, toen ik hem hulde bracht bij zijn afsterven, had zijn ontembare drang naar juridische bedrijvigheid hem aan de spits der advocaten-orde gebracht. In het jaar 1922 werd hij als stafhouder gekozen.

Hij was commandeur in de orde van de Kroon, officier in de Leopoldsorde en in het Legion d'Honneur.

Namens den Koning vorder ik, dat het aan het Hof moge behagen zijne werkzaamheden te hernemen.

(1) « Het gecontroleerd Beheer », R. Wbl. 17 Maart 1935, kol. 921 en volg.

(2) Rev. d. f. 1935, blz. 109: « La préoccupation réelle... et servir l'intérêt de la nation elle-même ».

(3) Zie ook Fredericq, III, no. 1792.

(4) Rev. des Faillites, 1934, Sept.-Oct., no. 9 en 10.

(5) Fredericq, III, no. 1792.

(6) Rechtskundig Weekblad 17 Maart 1935, kol. 926:

« Een collectief verdrag is een verdrag, waarbij een groot aantal personen door gemeenschappelijke belangen en niet aangesloten bij een conventionele groepering, betrokken zijn. In dergelijke gevallen is de minderheid gebonden door de beslissing van de meerderheid. De betrokkenen worden aanzien als een collectiviteit, waarin het meerderheidsprincipe bindend is. »

« Ten einde de belangen der minderheid te vrijwaren tegen machtsmisbruik, vergt het collectief verdrag een speciale meerderheid en de tusschenkomst der openbare macht tot control en goedkeuring. Aldus voegt zich bij het begrip van verdrag dit van een daad van gezag. (Planiol en Ripert, VI, bl. 506.) In het gecontroleerd beheer vinden wij deze kenmerken terug.

Om geldig te zijn moet meer dan de helft der schuldeischers, die meer dan de helft van het passief tegenwoordigen, haar toestemming geven. Dus niet de gewone vereischte meerderheid, maar een bijzondere dubbele meerderheid. Verder is er tusschenkomst van de geconstitueerde machten, n.l. van de rechterlijke macht, die het ontwerp moet bekrachtigen... »

« Hier ook hebben we twee partijen: de collectiviteit der schuldeischers enerzijds en de schuldenaar anderzijds. » — Zie ook: Fredericq, III, 1837-1839.

(7) Fredericq, III, 1792 in fine.

(8) Rechtskundig Weekblad, 15 Dec. 1935, kol. 449 en vlg., in aansluiting bij R. Wbl., 17 Maart 1935, kol. 921 en vlg.

(9) Wij kunnen Meester Bernolet niet volgen wanneer hij beweert dat de uitvoering van dit collectief verdrag nog steeds een bijzonder regime veronderstelt in onze wetgeving. (R. Wbl., 15 Dec. 1935, kol. 451.) Alhoewel samengesteld uit schuldeischers van allerlei soorten, zijn het toch bekwaame schuldeischers, die over hunne rechten en voorrechten konden beschikken, of als minderheid gedwongen werden toe te stemmen, om een verdrag te sluiten dat uitgevoerd zal worden volgens de regels van het gemeen recht. Eens het col-

lectief verdrag bereikt, wordt niets meer geregeld door het Koninklijk Besluit.

(10) Prof. Kluyskens: De Verbintenissen, 2e druk, no. 6.

(11) Zie arrest Gent, 8 April 1936, 2e kamer.

Meester Bernolet verwacht de vastheid van de vonnissen met de uitvoering ervan. Van dit laatste voordeel kan de belanghebbende altijd afstand doen, zelfs « animo donandi », indien de openbare orde zich daar niet tegen verzet; en men mag niet vergeten dat de verzoeker op dit oogenblik nog altijd belanghebbende is, een bevoordeelde en geenszins een veroordeelde.

Het is dus geheel ten onrechte dat Mr. Bernolet besluit: « Zoo niet vervalt de heele theorie over de vastheid van de vonnissen en moet men eveneens aannemen dat iemand, die in faling verklaard werd en den termijn van beroep laat voorbijgaan, de faling zou kunnen te niet doen zoo hij ter gelegenheid van een andere betwisting beweert dat hij geen handelaar was en ten onrechte in faling werd verklaard. (R. Wbl., 15 Dec. 1935, kol. 452 en 453.)

Het is dus geheel ten onrechte dat Mr. Bernolet theorie van het collectief verdrag tegen de intrekking opkomt, na de uitspraak van het eerste vonnis.

Mr. Bernolet beweert dat, eens de vraag gedaan en bekrachtigd door een vonnis, de handelaar gebonden is door de instemming met zijn vraag.

Zooals wij het duidelijk hebben gemaakt, staan we hier nog altijd voor een bevoorrechte behandeling van een aanbod, door de Rechtbank en later door haar mandatarissen, zonder dat zij, noch de schuldeischers, het zelfs voorloopig hebben aangenomen... het heeft trouwens nog geen vaste vormen, er bestaat nog geen zeker en wel omschreven voorwerp, en de formaliteiten van aanvaarding door de meerderheid en de bekrachtiging om de minderheid te binden, zijn nog niet vervuld.

(12) Fredericq, III, no. 1839 (in fine).

(13) Zie Fredericq, III, bl. 887 en vlg.

(14) Alhoewel het hier strict genomen geen actie geldt, zooals uitgedrukt in de wet van 30 Mei, gewijzigd bij de wet van 9 Maart 1929, toch zijn wij van oordeel dat eene eerste vereishte om het gecontroleerd beheer te vragen wel veronderstelt dat men zich ter zake van zijn handel, zonder eenige beperking, tot het gerecht mag wenden, dus ingeschreven zij.

(15) Beroep Gent, 1e kamer, 2e Februari 1935, Rev. d. Faill., 1935, bl. 146.

(16) Zie Delcroix, Rev. d. Faill., 1935, bl. 8: « En dehors de ces cas, il pourrait se faire que le débiteur, commerçant, ne soit pas inscrit au registre du Commerce, dans ce cas encore le Tribunal ne devrait même pas examiner si la mesure sollicitée peut se justifier au fond. »

(17) Fredericq, III, no. 1792.

(18) Fredericq, III, no. 1799.

(19) Overeenstemmend met het verslag van den heer Feferendaris van Kortrijk aan den heer Prokureur Generaal.

(20) Zie ook Delcroix R. F., 1935, bl. 8.

(21) Fredericq, III, no. 1793.

(22) Verslag van den heer Griffier der Rechtbank van Marche aan den heer Procureur Generaal te Luik.

(23) Zie onder andere Hommel et Lévêque, in hun commentaar, Artikel 17 « Il s'agit d'une loi d'ordre économique dans laquelle la bonne ou la mauvaise foi

du débiteur sont sans grande importance. C'est l'intérêt supérieur de la nation qui doit être prédominant. »

(24) Advies van advocaat-generaal Leperre, dat het Arrest van het Hof van Brussel, gedagteekend 26 Jan. 1935, voorafgaat. Rev. d. F., 1935, bl. 195.

(25) Ons advies in zake Pauwaert, Rev. d. F., 1935, bl. 127-128: « Mais en ne considérant... certainement voulu lui assigner. » — Zie ook Fredericq, III, no. 1794.

(26) Rev. d. F., 1935, bl. 132: « Attendu que le bénéfice... et notamment de la loi sur le concordat préventif de la faillite. »

(27) Vonnis van 24 November 1934, Rev. d. F., 1935, bl. 105.

(28) Cfr. Supra.

(29) Fredericq, III, no. 1795: « Indien een geringe zaak, waarvan het kapitaal grootendeels in handen van de zaakvoerders berust, de kwade trouw bepaald vast te stellen is door de daden van deze zaakvoerders, dan kan, zonder bekrompen formalisme, strijdig met den geest van het besluit, hetzelfde niet beweerd worden, daar waar het vennootschappen geldt, met een aanzienlijk aantal vennoten, die zich volstrekt buiten de verrichtingen van den beheerraad gehouden hebben en er zelfs slachtoffers van zijn. »

(30) Zie Fredericq, III, no. 1795.

Zie ook Rechtbank van Koophandel te Bergen, 31 December 1934, Rev. d. F., 1935, bl. 178: « Attendu que, malgré les agissements... victimes de sa mauvaise gestion. »

(31) Ons advies in zake Pauwaert, Rev. des faillites, 1935, bl. 130: « Il ne peut cependant, réplique-t-on... dans le chef du débiteur. »

(32) Fredericq, III, no. 1794.

(33) Fredericq, III, no. 1806: « Wat in strikt juridisch opzicht aan te merken zij, de tweede zienswijze is, naar onze meening, meer in overeenstemming met het inzicht van den wetgever. »

(34) Ons advies Rev. d. F., 1935, bl. 130: « Il échet maintenant de dire... vérifier s'il est de bonne foi. »

(35) Zie Beroep Gent, 9 Februari 1935, Rev. d. F., 1935, bl. 131.

(36) Delcroix, Rev. d. F., 1935, bl. 8, II, 20.

(37) Rechtbank van Koophandel te Oostende, 19 Oct. 1934, J. T., 11 Nov. 1934, kol. 651; Fred. III, bl. 898.

(38) Rev. d. F., 1935, bl. 168-169: « Il nous revient... écoulés. »

(39) Rev. d. Faill., 1935, bl. 170: « Attendu que le régime... de sa faillite. »

(40) « Attendu que lorsque le 23 janvier... gestion contrôlée. »

(41) Fredericq, III, bl. 897.

(42) Rev. d. F., Sept.-Oct. 1934, bl. 322.

(43) Rev. d. F., 1935, bl. 166-168: « Mais si cet appel est recevable... le rapport du juge délégué. »

(44) Dendermonde, 6 Dec. 1935, Rechtsk. Wbl. 1936, kol. 1007.

(45) Fredericq, III, blz. 1816.

(46) Fredericq, III, bl. 914.

(47) Fredericq, III, bl. 927.

(48) Van Leynseele, Rev. d. Faill., Sept.-Oct. 1934, bl. 329.

(49) Delcroix, Rev. d. Faill., 1934, bl. 333-334.

(50) Fredericq, III, no. 1839 in fine. Zie ook Delcroix, Rev. d. Faill., 1934, bl. 334.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
HET "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD !!!"

RECHTSPRAAK

Nr 18.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 21 September 1936.

Voorzitter : M. Jamar.
Verslaggever : M. Louveaux.
Advocaat-generaal : M. Leon Cornil.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — WET VAN 15 JUNI 1935. — ART. 23. — FRANSCH PRO-
CEDUUR VOOR DE STRAFRECHTBANK IN DE
VLAAMSCHE PROVINCIEN.

Wanneer ingevolge art. 23 der wet van 15 Juni 1935 de betichte voor een strafrechtbank in de Vlaamsche provinciën vraagt dat er gebruik zou gemaakt worden van de Fransche taal en de Rechtbank dit verzoek inwilligt, is de betichte gerechtigd te eischen dat het rekwisitorium van het Openbaar Ministerie en de pleidooien van de burgerlijke partij in de Fransche taal zouden worden uitgesproken.

Moureau en Soudon t/ Daenen.

Het Hof,

Gehoord heer Raadsheer Louveaux in zijn verslag en op de besluitselen van den heer Léon Cornil, advocaat-generaal;

Omtrent het middel van ambtswege : schending van art. 23, 35, 36, 37 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, doordat het bestreden vonnis, geveld door de correctioneele Rechtbank te Leuven, zetelende in beroep, beslist heeft dat de rechtspleging voor den eersten rechter had moeten geschieden en het vonnis had moeten geveld worden in de Nederlandsche taal, alswanneer de betichten gevestigd te Herstal, Provincie Luik, deze taal niet kennende, de Fransche rechtspleging gevraagd hadden, en alswanneer de Rechtbank verklaard had dat zij een toereikende kennis van de taal der betichten bezat en dat er geen reden bestond om de zaak te verwijzen naar het dichtstbij gelegen rechtscollege van denzelfden rang met Fransche voertaal;

Overwegende dat het bestreden vonnis beslist dat de bepaling van art. 23 der wet van 15 Juni 1935 niet anders mag toegepast worden dan volgens den geest van deze wet, en dat derhalve, voor een Rechtbank van het Vlaamsche gedeelte des lands geen Fransche rechtspleging mag gevolgd worden; dat het bijgevolg het onderzoek voor den eersten rechter gedaan en alle daarop volgende akten van rechtspleging vernietigt;

Overwegende dat, volgens de bewoordingen van art. 23 der wet van 15 Juni 1935, de betichte, die enkel Fransch kent, of zich met meer gemak in deze taal uitdrukt, en die voor een politierechtbank of een correctioneele rechtbank met Nederlandsche voertaal terecht staat, mag vragen dat de rechtspleging in het Fransch geschiede; dat in dit geval, de Rechtbank die over het verzoek beslist, ofwel de verwijzing der zaak mag gelasten naar het dichtstbij

gelegen rechtscollege van denzelfden rang, hebbende als voertaal de taal door den betichte gekozen ofwel de zaak behouden mag mits te verklaren dat zij een toereikende kennis van deze taal bezit;

Overwegende dat art. 23 dat nauwkeurig is, in zijn bewoordingen, een afwijking daarstelt van het algemeen principieel door art. 14 der wet gehuldigd;

Overwegende dat geen enkele beperking, in den tekst van art. 23 te kennen geeft dat het woord «rechtspleging» anders zou moeten verstaan worden dan in zijn gewonen zin : het geheel der handelingen verricht voor het oplossen des gedings; dat er geen reden bestaat om het vonnis daar uit te sluiten;

Overwegende dat art. 35, 36 en 37 der wet, onder oogpunt van gebruik der talen, de adviezen van het Openbaar Ministerie en de vonnissen gelijk stelt met het onderzoek;

Dat er uit volgt dat de betichten, die, gelijkvormig art. 23, bekomen hebben dat de rechtspleging zou plaats hebben in een andere taal dan de streektaal, eischen mochten dat in deze taal het rekwisitorium en de pleidooien der burgerlijke partij werden uitgesproken en het vonnis geveld werd;

Overwegende dat het doel zelf van art. 23 de betekenissen van het woord «rechtspleging», in zijn gewonen zin insluit, wat blijkt uit de keus aan de Rechtbank gelaten om : of de verwijzing of het weerhouden der zaak te gelasten, dat inderdaad, in dit laatste geval, de toestand der betichten niet minder voordeelig mag zijn dan deze waarin ze zouden verkeer hebben voor de Rechtbank van verwijzing, waar heel de rechtspleging tot en met het vonnis inbegrepen, in hun taal zou geschied zijn;

Overwegende dat deze uitlegging van art. 23 niet tegengesproken wordt door het geheel der voorbereidende werkzaamheden der wet van 15 Juni 1935;

Dat, onder dit opzicht, dient opgemerkt dat deze bepaling, onder vorm van amendement werd voorgebracht in den Senaat, die deze stemde ondanks de opmerking van zijn verslaggever, dat zij een afwijking van het principieel zelf van het wetsvoorstel daarstelde dat dit laatste, voor de Kamer van volksvertegenwoordigers verzonden zijnde, de verslaggever verklaarde dat het nieuw art. 23 inbreuk maakte op het principieel van eentaligheid, door het oorspronkelijk voorstel gehuldigd;

Overwegende, weliswaar, dat op het oogenblik der stemming de verslaggever een beperkende uitlegging van het woord «rechtspleging» voorstelde, maar dat niet zonder belang mag worden vastgesteld dat, vermits het voorstel aan den Senaat niet meer werd onderworpen, er geen akkoord werd bereikt in de twee Kamers om aan de bewoordingen van art. 23 een draagwijdte te geven die van zijne gewone betekenis verschilt;

Aangezien uit het voorgaande blijkt dat het bestreden vonnis met aan art. 23 het karakter van afwijking van het algemeen principieel, in art. 14 ingeschreven, niet toe te kennen, de bepaling, in het middel bedoeld, heeft geschonden;

Om deze redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis en al wat daaruit is gevolgd;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers der correctionele Rechtbank te Leuven, en dat er melding zal van gemaakt worden in den rand van het vernietigde vonnis;

Verzendt de zaak naar de correctionele Rechtbank van Brussel; verwijst Daenen (burgerlijke partij) in de kosten.

NOTA. — De volgende week zal in ons blad een artikel verschijnen aangaande de verstrekkende gevolgen van dit arrest van het Hof van Verbreking, dat noodzakelijkerwijze de onmiddellijke neerlegging vereischt van een wetsontwerp tot wijziging van art. 23 der wet van 15 Juni 1936.

Nr 19.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 13 Juli 1936.

Voorzitter : M. Lagae.

Raadsheeren : HH. De Clercq en Langerock.

Pleiters : Mrs Veroostraete, De Cnyf en Struye.

STRAFRECHT. — BEVOEGDHEID. — BURGERLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID. — VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ GESUBROGEERD IN DE RECHTEN VAN HAAR VERZEKERDE. — AANSTELLING ALS BURGERLIJKE PARTIJ. — NIET ONTVANKELIJK.

Het strafrecht heeft niet te kennen over vorderingen van aanvullenden aard gestaafd op wettelijke of contractuele in-de-plaatsstellingen welke bijhooriglijk aan de openbare rechtsvordering ontstaan zijn.

Het heeft maar eene beperkte bevoegdheid voor wat betreft de burgerlijke rechtsvordering aan de strafrechtelijke rechtsvordering gevoegd.

Eene verzekeringsmaatschappij is derhalve voor het strafrecht niet ontvankelijk om de teruggave der uitgekeerde sommen op te vorderen als gesubrogeerd in de rechten van haren verzekerde.

Op. Min., Gryspeerdt en La Royale Belge t/ Deprez.

Ten aanzien van den civielen eisch, door Jozef Gryspeerdt ingesteld bij rechtstreeksche dagvaarding dd. 11 Mei 1935 tegen de Naamlooze Vennootschap «Huitrières et Poissonneries Réunies», als burgerlijke verantwoordelijk over Deprez, haren aangestelde :

1° Nopens de burgerlijke verantwoordelijkheid van rechtstreeksch gedaagde voornoemd :

Overwegende dat eischer Gryspeerdt gerechtigd is in zijnen eisch dat, inderdaad, op beslissende wijze spruit uit de uiteenzetting der zaak en de beweegredenen van het beroepen vonnis, dat beklaagde Deprez, die zich in dienst bevond der N. V. «Huitrières et Poissonneries Réunies», namelijk als autogeleider, en met de auto van gezegde firma reed, den dag van het ongeval, het schadebrengend feit gepleegd heeft in den loop de ruitoefening van zijn dienst;

Dat, derhalve, en overeenkomstig de vereischen der wet (artikel 1384, al 3 Burgerlijk wetboek), verweerster aansprakelijk is voor de schade door haar werkmans berokkend

2° Nopens de gegrondheid van den eisch Gryspeerdt :

Overwegende dat het feit door beklaagde gepleegd aan de burgerlijke partij Gryspeerdt, schade heeft veroorzaakt, die vergoeding vergt; dat het bedrag dezer schade, billijker wijze door den eersten rechter begroot werd, en verder, door tegenpartij, niet wordt betwist, beklaagde geen beroep hebbende aangetekend; dat, te recht dus, en voor de redenen hierboven aangehaald, de Naamlooze Maatschappij «Huitrières», als burgerlijk verantwoordelijk voor haren aangestelde betichte Deprez, solidairlijk met dezen laatsten, is verwezen geworden in het betalen der som, ten titel van schadevergoeding aan Gryspeerdt toegekend

Ten aanzien van den civielen eisch door de N. V. «La Royale Belge», tegen Deprez ingesteld :

Overwegende dat, zoowel de ontvankelijkheid als de gegrondheid van dezen eisch, door beklaagde, wordt betwist;

Overwegende dat in zaak bewezen is dat de N. V. «Huitrières», door de burgerlijke partij «Royale Belge» vergoed is geworden van 7.650 frank, ingevolge eene verzekeringsovereenkomst, voor de schade aan haren autocamion veroorzaakt, door de daad van Deprez; dat de burgerlijke partij «Royale Belge» de terugvordering van voormeld bedrag tegenover Deprez eischt, als gesubrogeerd in de rechten van hare verzekerde, de N. V. «Huitrières et Poissonneries Réunies»;

Overwegende dat uit de bescheiden der zaak, het niet blijkt dat de aanlegster, de verzekeringsvennootschap «La Royale Belge» hare aanstelling als burgerlijke partij tegen beklaagde, gegrond heeft op het nadeel dat zij geleden heeft ex delicto, 't is te zeggen, op een eigen recht, geput in het artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek; maar dat, integendeel, uit de bewoordingen zelfs der besluitselen in beide instantiën genomen, voortvloeit dat hare vraag gegrond is op de subrogatie;

Dat, derhalve, de betwiste aanstelling niet dient ontvankelijk verklaard te worden;

Dat, inderdaad, het strafrecht niet te kennen heeft over vorderingen van aanvullenden aard, gestaafd op wettelijke of overeenkomstelijke inplaatsstellingen welke bijhooriglijk aan de openbare rechtsvordering ontstaan zijn;

Dat het strafrecht maar eene beperkte bevoegdheid heeft voor wat betreft de burgerlijke rechtsvordering aan de strafrechtelijke rechtsvordering gevoegd (Cf 3 & 4 W. 17 April 1878);

Dat, diensvolgens, het Hof zetelende in boetstraffelijke zaken, evenmin als de boetstraffelijke rechtbank over den eisch der burgerlijke partij zooals deze werd ingespannen, niet te kennen heeft;

Overwegende dat, voor de redenen hierboven aangehaald, — doch niet deze van den eersten rechter —, te recht is beslist geworden dat de «Royale Belge» niet ontvankelijk is op te treden om de teruggave van de som van 7650 frank te vorderen als gesubrogeerd in de rechten van de «Huitrières» hare verzekerde;

Om die redenen en deze van den eersten rechter welke met het huidig arrest niet vormelijk strijdig

zijn, en gelet op de wetsbepalingen in het vonnis aangehaald en door den heer Voorzitter der Kamer op deze terechtzitting wederom aangeduid;

Het Hof;

Alle strijdige besluiten verwerpende als ongegrond;

Verklaart de Naamlooze Vennootschappen «Huitrière» en «La Royale Belge», alsmede het Openbaar inisterie, ontvankelijk in het door hen ingestelde beroep, en rechtdoende tegensprakelijk;

Bevestigt het beroepen vonnis zoo op strafrechtelijk als op burgerlijk gebied; met dien verstande nochtans dat den eisch der Naamlooze Vennootschap «La Royale Belge» in stede van ongegrond, onontvankelijk verklaard werd;

Verstaat dat beklaagde, Deprez Jeroom, geene kosten van beroep zal te dragen hebben, daar hij geen beroep tegen het vonnis heeft aangeteekend;

En wijzende op gezegde kosten van beroep;

Verwijst de Naamlooze Vennootschappen «Huitrières» alsmede «La Royale Belge», elk tot de helft dezer kosten begroot op 61,22 fr.

Nr 20.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 30 Juni 1936.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheeren : MM. Mechelynck en Debeil.

Advocaat-Generaal : M. Leperre.

Pleiters : Mrs Braeckers en Baeté.

ARBEIDSONGEVAL. — EISCH TEGEN DERDE VERANTWOORDELIJKE PERSOON. — BUITEN WET VAN 1903. — DADING. — GELDIGHED.

De eisch gericht door het slachtoffer van een ongeval tegen zijn patroon op grond van de wet van 24 December 1903 is geheel onafhankelijk van den eisch gericht door dit slachtoffer tegen derde verantwoordelijke personen. De bepalingen van de wet van 24 December 1903, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 26 September 1931, kunnen niet worden ingeroepen om een dading afgesloten tusschen het slachtoffer en de derde verantwoordelijke personen nietig te doen verklaren.

O. M. t/ De B. en Weliaert.

Aangezien de feiten door den eersten Rechter vastgesteld bewezen zijn gebleven door het onderzoek vóór het Hof gedaan, dat eene billijke toepassing der strafwet gedaan is geworden;

Aangezien het niet betwist wordt dat het slachtoffer op het oogenblik van het ongeval zich in de banden van een arbeidsovereenkomst bevond en recht had op de vergoedingen voorzien door de wet van 24 December 1903, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 28 September 1931;

Aangezien de eisch op die wet gesteund gansch onafhankelijk is van de vervolgingen ingespannen tegen derde verantwoordelijke personen en dat het slachtoffer zijne rechten behoudt tegen deze laatsten (art. 19, par. 3);

Aangezien het anderzijds niet betwist wordt dat op 7 April 1936, het slachtoffer een som van 416,68

frank als schadeloosstelling en eindbetaling van den burgerlijk verantwoordelijken persoon, de naamlooze vennootschap «Welvaart» ontvangen heeft;

Aangezien zulke overeenkomst, die een dading daarstelt met een derden persoon, gansch vreemd is aan de plichten van den werkgever en dus de bepalingen der wet van 24 December 1903, gewijzigd door het K. B. van 26 September 1931, niet kan kwetsen;

Aangezien de burgerlijke partij Van Peer dus geldig afgezien heeft van alle verdere vorderingen tegen derde verantwoordelijke personen voor wat betreft het kwestig ongeval en dat zijne huidige vraag niet ontvankelijk is;

Om deze beweegredenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gezien art. 24 der wet van 15 Juni 1935 en gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald alsook artikel 211 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door den heer Voorzitter;

Bevestigt op strafgebied het bestreden vonnis en verwijst den betichte tot de beroepskosten beloopende in het geheel 146,70 fr.;

En rechtdoende op de besluiten der burgerlijke partij : doet het bestreden vonnis te niet, namelijk voor zooveel het den betichte verwezen heeft om aan de burgerlijke partij de som van 26.000 fr. te betalen, wijzigende desaangaande, verklaart den eisch der burgerlijke partij niet ontvankelijk en wijst ze er van af;

Verwijst den betichte in de beroepskosten en voor zooveel noodig in de kosten van eersten aanleg.

Nr 21.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer. — 6 Juli 1936.

Voorzitter : M. Verstraete.

Rechters : MM. de Walque en Axters.

BEVOEGDHEID : VORDERING TOT SCHADEVERGOEDING. — GESCHAT BOVEN DE 5.000 FR. — OVERSCHATTING. — ONBEVOEGD.

Wanneer een vordering door een bijkomende vraag tot schadevergoeding boven de 5.000 frank bedraagt is de Vrederechter onbevoegd.

De Arrondissementsrechtbank zal zich echter dienen onbevoegd te verklaren indien blijkt dat de vordering overdreven is en de hoofdvraag samen met de schadevergoeding in werkelijkheid niet meer dan 5.000 fr. bedragen.

Eggermont t/ Roelants.

Aangezien de vordering strekt tot de betaling van 5381,39 frank, zijnde de helft van de waarde van een scheidsmuur plus 750 frank als schadevergoeding;

Voor wat de bevoegdheid betreft :

Aangezien de vragen die de 5.000 fr. overtreffen in de bevoegdheid der rechtbank van eersten aanleg vallen; aangezien de verschillende vragen dienen samengevoegd te worden wanneer zij uit dezelfde bron vloeien;

Aangezien nochtans het blijkt uit de omstandigheden der zaak dat het cijfer van 750 fr. voor schadevergoeding niet bewezen is en dat dit cijfer op 400 fr. maximum kan geschat worden met het oog op de werkelijke schade aan eischer berokkend, waaruit volgt de verplichting voor eischer van het geding voor den vrederechter in te spannen;

Aangezien het blijkt uit deze omstandigheid dat de vraag tot schadevergoeding overdreven is en dat bijgevolg de rechtbank onbevoegd is (Charleroi 6 Jan. 1927, Pas. III, 173);

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluitselen verwerpende, verklaart zich onbevoegd;

Verwijst eischer tot de kosten.

Nr 22.

**CORRECTIONEELE RECHTBANK TE
ANTWERPEN**
(Graad van Beroep)

30 Juni 1936.

Voorzitter : M. de Baer.

Rechters : MM. Schilling en Van Hal.

Openbaar Ministerie : M. Van Hille.

Pleiter : Mr Van den Brande.

QUALIFICATIE. — VERANDERING. — DAGVAARDING INGEVOLGE BEVEL DER RAADSKAMER.

De Rechter moet aan de feiten de juiste qualificatie geven en indien hij ingevolge de nieuwe qualificatie bevoegd is moet hij, mits de belanghebbenden te verwittigen, volgens deze qualificatie vonnissen.

Wanneer de verzending voor den rechter door bevel van de Raadkamer geschiedt moet men aagen in de termen door het bevel aangenomen.

Op Min. en Lekker Brood en Bertels B. P. t/
De Coninck, betichte en Verfaillie B. V. P.

Overwegende dat den 21 November 1935 eene aanrijding te Schelle gebeurde ten gevolge waarvan Frans Bertels en Marcelle Somers slagen en wonden opliepen ; dat bij bevel van 12 Februari 1936 de Raadkamer der Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, den betichte, gezien de geringe gewichtigheid der feiten en zijn goed verleden voor de politierechtbank te Boom heeft verzonden ;

dat de officier van 't Openbaar Ministerie bij voormelde politierechtbank betichte deed dagen onder eene betichting luidende als volgt :

« voerder zijnde van een auto, niet genoeg den » rechterkant der baan gehouden te hebben en » alzoo aan Bertels Frans en Somers Marcelle on- » vrijwillige slagen en verwondingen te hebben » veroorzaakt.

dat deze eenige betichting in feite de samensmelting uitmaakt van twee verschillende betichtingen, namelijk die door art. 418 en 420 S. W. B. voorzien en die door art. 27 K. B. 1.2. 1934 en wet van 1.8.24 voorzien ;

dat de eerste rechter overwogen heeft dat art. 29 van het K. B. en niet art. 27 zooals in de dagvaar-

ding voormeld, diende toegepast te worden ; dat hij de samensmelting der twee overtredingen nochtans bekrachtigd heeft door eene enkele straf van twintig frank uit te spreken ;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie in zijne vorderingen in beroep ter zitting gedaan tegen deze samensmelting der betichtingen opkomt ; dat hij van meening is dat het Openbaar Ministerie betichte voor de twee verschillende overtredingen in de volgende termen had moeten dagvaarden :

1° Bij gebrek aan vooruitzicht doch zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen onvrijwillig aan Bertels Frans en Somers Marcelle, verwondingen of slagen veroorzaakt te hebben ;

2° Weggebruiker zijnde op den openbaren weg niet de rechterzijde te hebben gehouden in de richting van zijne beweging en zoo mogelijk de linkerhelft van den rijweg niet te hebben vrijgelaten.

Overwegende dat betichte tegen deze zienswijze aanvoert dat deze verandering in de kwalificatie eene verzwaring van betichting met gebeurlijke verzwaring der straf uitmaakt ; dat de versmelting der mogelijke betichtingen in eene betichting een verworven recht voor hem is ;

Overwegende hieromtrent dat de Rechtbanken over de in de dagvaarding vermelde feiten te oordeelen hebben en door deze feiten geenerlei zouden zijn ; dat zij integendeel niet gebonden zijn door de door 't Openbaar Ministerie gestelde kwalificatie dezer feiten en den plicht hebben na te gaan of deze kwalificatie juist is om ze gebeurlijk te veranderen indien het tegenovergestelde zou blijken ; (Verbr. 12.2.1935 R. D. P. 421).

Dat dientengevolge het verweer van betichte tegen de kwalificatie verandering ten deze niet opgaat daar de door het Openbaar Ministerie voorgestelde kwalificatie alsook de door den eersten rechter toegepaste kwalificatie, art. 27 veranderd in art. 29 op de in de dagvaarding gestelde feiten steunt ;

Overwegende wat betreft den grond der zaak, dat uit het onderzoek zoowel in eersten aanleg als in beroep gedaan blijkt dat betichte de rechterkant der baan in de bocht der hoofdstraat te Schelle niet gehouden heeft ; dat hij dientengevolge de kar van de burgerlijke partij het Lekker Brood geraakt en de voerder ervan Bertels tweede burgerlijke partij kwetste ; dat onmiddellijk nadien en tenslotte der aanraking hij het meisje Marcelle Somers licht gekwetst heeft ;

Overwegende dat deze feiten onder betichting van art. 418 en 420 S. W. B. en 29 en 30 van het K. B. van 1 Februari 1934 vallen en dus strafbaar zijn ; dat de rechten der verdediging niet door deze verandering van kwalificatie gekrenkt zijn geweest daar hij zich er tegen heeft kunnen verdedigen ; dat inderdaad zoowel het eerste vonnis niet in terminis vermeld dat betichte verwittigd werd dat hij zich tegen de verandering van de kwalificatie van art. 27 en art. 29 van het Koninklijk Besluit zou moeten verdedigen, hij tegen deze verandering in beroep niet opkomt en zich alleen tegen de door

het Openbaar Ministerie voorgestelde verandering verzet; dat voorwat betreft deze laatste verandering zij ter kennis van betichte werd gebracht door de vorderingen ter zitting door de Prokureur des Konings gedaan;

Overwegende dat de door de eerste rechter op vordering der burgerlijke partij toegekende schadevergoeding billijk is.

Om deze redenen:

De Rechtbank, gelet op art. 420, 418. 40 S.W.B. 29. 30. K.B. 1.2.1934, 2. 6. Wet 1.8.1899, wet 1.8. 1924 door den heer voorzitter aangeduid.

Rechtdoende tegensprekelijk, aanvaardt de be-roepen, hervormt het bestreden vonnis. Verwijst betichte hoofdens feit A. tot een geldboete van tien frank, hoofdens feit B. tot ene geldboete van tien frank.

Bevestigt het vonnis voor wat betreft den eisch der burgerlijke partijen.

Nota. — Het vonnis, meenen wij, drukt niet genoeg op dit argument: Wanneer iemand voor den rechter ten gronde verzonden wordt door bevel der raadkamer moet hij gedaagd worden in de termen door het bevel aangenomen. Inderdaad de dagvaarding in dit geval geldt enkel als vaststelling van den dag waarop de zaak moet doorgaan, want de raadkamer geeft aan het Openbaar Ministerie een echte «toelating om te dagen» (permis de citer) en wordt de Rechtbank gelast door het bevel (Braas. *Traité élémentaire de l'instruction criminelle*, 228; art. 182 van het Wetboek van strafvordering; Faustin Hélie. *Pratique criminelle* n. 435). De politierechtbank had zelfs van ambtswege de betichtingen moeten verbeteren en omschrijven zooals gezegd in het bevel, onverminderd het recht dat de officier van het Openbaar Ministerie bezat, recht voorbehouden door het bevel, van rechtstreeks te dagen wegens misdrijven vallende in zijne rechtstreeksche bevoegdheid.

Het problema was dus niet zooveel een vraagstuk van verandering van omschrijving (qualificatie) maar wel een vraagstuk van interpretatie van de dagvaarding.

Nr 23.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE DENDERMONDE

18 Mei 1936.

Voorzitter: M. A. Maillet.

Bijzitters: MM. Van Schoote en R. Ooms, rechters.

O. M.: M. E. Heynderickx, subst. proc. des Konings.

Pleiters: Mrs Vermast en De Cock (Gent).

VERKEER. — VOORSTEEKEN. — WEGAANSLUITING. — OVERTREDING VAN ART. 36, 4, K. B. OP HET VERKEER. — VERANTWOORDELIJKHEID VAN VOORSTEEKER. — VOORRANG VAN AANSLUITINGSNEMER. — ART. 57, 2. — ALLEEN VOORRANG VAN KRUISER OP AANSLUITINGSNEMER.

De auto die links afwijkt om een wegaansluiting te nemen, snijdt den weg niet af voor deze die volgt, maar wel integendeel maakt de baan voor dezen laatste vrij.

Volgens het stelsel van de verordening op het verkeer, kan er alleenlijk een voorrang bestaan ten voordeele van dengene die zijn normalen weg volgt en niet ten voordeele van deze die een deel van den weg tijdelijk benuttigt om voor te steken en dan nog op een plaats waar dit deel hem volstrekt verboden is.

Die links zwenkt om een aansluiting te nemen, komt op de voor hem normaal verboden helft van den steenweg en moet eerst doorgang laten aan deze welke

regelmatig op dit deel van den weg rijdt, d. w. z. die hem tegemoetkomt, en niet aan deze die, in strijd met het reglement, een deel van den weg gebruikt en dus zijn weg niet vervolgt zooals art. 57, lid 2, K. B. op het verkeer, het vereischt.

O. M. en 1°) O. Peereboom, 2°) R. Peereboom, 3°) Cl. Schouvlieghe t/ Hezode.

Verdacht van: a) bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, onvrijwillige verwondingen te hebben veroorzaakt aan Peereboom Roger en Schouvlieghe Clement;

b) op een kruising een ander voertuig te hebben voorgestoken;

c) een autovoertuig te hebben bestuurd op den openbaren weg met eene snelheid of op eene wijze die gevaar voor het publiek of hinder voor het verkeer kan opleveren;

Gezien de processen-verbaal;

Gehoord;

Overwegende dat het is bewezen door het voorafgaande onderzoek alsmede door de behandeling der zaak ter terechtzitting dat verdachte zich plichtig heeft gemaakt aan de hem ten laste gelegde en hierboven sub litteris a, b en c omschreven misdrijven; te Vlierzele den 23 Oogst 1935;

Overwegende dat de misdrijven omschreven sub litteris b en c een bestanddeel uitmaken van het wanbedrijf omschreven sub littera a der telastlegging, dat dienvolgens de drie feiten maar een wanbedrijf uitmaken en zoo in zake er slechts een straf dient uitgesproken te worden;

Overwegende dat het gebrek aan voorzichtigheid en voorzorg des te meer klaarblijkend is daar de richtingspijl van den vóór den beklaagde rijdende auto reeds op 100 tot 150 meter en volgens zekeren getuige op 150 tot 200 meter afstand van de kruising der banen gevallen was;

Overwegende dat beklaagde te vergeefs tracht zich te verontschuldigen door art. 57/2°, K. B., 1 Februari 1934 in te roepen dat hij te dien einde dit artikel in dezen zin wil uitleggen: dat de voorbijstekende auto altijd voorrang heeft op dengene die links afkeert zelfs wanneer deze het voorgeschreven sein gegeven heeft;

Overwegende dat die uitlegging niet aannelijk is; zij ontbloot het richtingssein van alle nut;

Overwegende dat het opvallend is dat de auto die links afwijkt den weg niet afsnijdt aan dengene die hem volgt maar wel integendeel hij maakt den weg voor de laatste vrij;

Overwegende dat daaruit blijkt dat de besproken beschikking op een andere en meer logische wijze moet verstaan worden;

Overwegende dat volgens het stelsel der verordening op het verkeer er alleenlijk voorrang kan bestaan ten voordeele van dengene die zijn normalen weg volgt en niet ten voordeele van deze die een weg tijdelijk benuttigt om voor te steken;

Overwegende dat bij toepassing van dien regel, er voorgeschreven wordt dat degene die links zwenkt en dus over de voor hem normaal verboden helft van den steenweg moet rijden, eerst doorgang moet

leveren aan de gebruikers die regelmatig op dien weg rijden, en hun weg erop voortzetten; dat het daarom is dat artikel 57/2° beschikt dat « hij den doorgang niet mag afsnijden voor dengene die zijn weg vervolgt ».

Overwegende dat de schade door de ten laste van beklaagde bewezen verklaarde misdrijven veroorzaakt, dient geschat te worden als volgt :

..... (zonder belang).

Zie : volgende vonnis met nota.

Nr 24.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE DENDERMONDE

8 Juli 1936.

Voorzitter : A. Maillet.

Bijzitters : MM. Van Schoote en R. Ooms.

O. M. : E. Heynderickx.

Pleiters : Mrs L. de Bie (Gent), C. Louwers (Oostende),
W. Baeté (Leuven) en Edg. Van Dessel (Leuven).

VERKEER. — VORSTEEKEN. — WEGAANSLUITING. — OVERTREDING VAN ART. 36, 4, K. B. OP HET VERKEER. — VERANTWOORDELIJKHEID VAN VORSTEEKER.

Art. 36, 4, K. B. van 1 Februari 1934 verbiedt het voorsteken op een wegaansluiting, de voorsteker moet voorzien dat de voorrijdende den weg links zou kunnen nemen en dient voortdurend van zijn snelheid meester te blijven, hij moet vertragen, stoppen of blijven rijden op de rechter helft van den steenweg. Bij gebreke dit te doen is hij alleen verantwoordelijk voor de gevolgen van het ongeval.

O. M., L. Franchois, G. Richmond en C. Nice t/
C. D'Haese en de Melkerij St Martinus te Lede.
en G. Richmond en C. Nice t/ L. Franchois.

Overwegende dat het is bewezen door het voorafgaande onderzoek alsmede door de behandeling der zaak ter terechtzitting dat D'Haese sein gegeven heeft om links over de baan te rijden;

Dat dit sein voor Franchois de verplichting medebracht te vertragen en achter D'Haese voort te rijden;

Overwegende dat Franchois dit teken moet en gezien heeft daar hij zelf bewert langzamerhand naar links te hebben gereden om D'Haese te dubbel-

Overwegende dat het aan te nemen is dat toen hij zijne beweging naar links begon, D'Haese, Franchois verre achter zich heeft zien aankomen, hetgeen hem toeliet zijne beweging voort te maken;

Overwegende dat D'Haese gerechtigd was te voorzien dat Franchois ofwel zou gestopt hebben ofwel zou blijven rijden hebben op de rechterhelft van den steenweg dien hij (D'Haese) vrij maakte; (zie : Boetstr. Rechtb. Dendermonde, vonnis Hezode, dd. 18 Mei 1936);

Overwegende dat Franchois heel snel heeft moeten rijden om niet in de mogelijkheid te zijn tijdig te stoppen; dat dit ook bewezen is door de sporen van

het remmen op eene lengte van 20 meter nagelaten en de hevigheid der botsing;

Overwegende dat het overigens door art. 36/4° verboden was aan Franchois op die plaats een voertuig te dubbelen, wat D'Haese nog meer recht gaf te denken dat de achter-hem komende auto zou gestopt hebben of vertraagd;

Overwegende dat uit dit alles volgt dat D'Haese de misdrijven hem ten laste gelegd niet gepleegd heeft;

Overwegende dat van zijn kant Franchois in ieder geval voorzien moest dat D'Haese den weg links zou kunnen nemen hebben; dat hij ook in ieder geval rijden moest, derwijze dat hij voortdurend van zijne snelheid meester bleef (art. 42); dat hij in gebreke gebleven is aan die voorschriften te voldoen;

Overwegende dat uit de behandeling der zaak ter terechtzitting en namelijk uit hierbovenstaande beschouwingen blijkt dat Franchois zich plichtig heeft gemaakt aan overtreding van art. 418 en 420 S. W. B. alsook aan art. 29 en 42 K. B. 1 Febr. 1934;

Overwegende dat de rechtstreeks dagenden hunne vraag tegen Franchois ook steunden op artt. 419 S. W. B. en artt. 32, 33 en 57 K. B. van 1 Febr. 1934; dat echter de handelingen van Franchois niet vallen onder het bereik van die artikelen;

Wat betreft de eischen van de burgerlijke partijen :

1. gericht tegen D'Haese en de Melkerij St Martinus :

Overwegende dat uit de hierboven aangehaalde beweegredenen blijkt dat de eischen der burgerlijke partijen tegen D'Haese en de Melkerij St Martinus zonder grond zijn;

2. gericht tegen Franchois :

Overwegende dat die eischen strekken tot het bekomen der volgende vergoeding : aan M. Nice : 10.200 fr.; aan Mevr. Nice : 34.770 fr.; aan M. Richmond : 13.560 fr.; aan Mevr. Richmond : 4.200 fr.;

Overwegende dat geene andere besluiten genomen werden tegen Franchois, maar dat uit de besluiten tegen D'Haese genomen door de burgerlijke partijen en uit de nedergelegde stukken blijkt hoe die sommen samengesteld zijn en waarop de eischen gegrond zijn;

Overwegende dat de schade door die burgerlijke partijen geleden en voortspruitende uit de misdrijven hoofdens welke Franchois verwezen wordt, door de Rechtbank ten grootendeels ex aequo et bono moet vastgesteld worden bij gebrek aan nauwkeurige en volledige bewijzen, en dat die schade billijk zal vergoed zijn door het toekennen der hierna te bepalen sommen;

Overwegende dat ook de eisch van Franchois tegen D'Haese ongegrond is;

Overwegende dat de verscheidene misdrijven... maar eene straf...

Gezien de artt...

Om deze redenen :

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak, ontslaat D'Haese (beklaagde) van de rechtsvervolgung, verstaat dat hij geene kosten zal te dragen hebben; Zegt dat de « Melkerij St Martinus » over niets

burgerlijk verantwoordelijk dient gesteld te worden; stelt ze buiten zake;

Veroordeelt beklagde Franchois in eene gevangenisstraf van 15 dagen en in eene geldboete van 200 fr. met 60 deciemmen : 1400 frank;

Begroot de gerechtskosten op de som van 462,52 frank; verwijst Franchois in de 3/6 van dit bedrag;

Beslissende op de eischen der burgerlijke partijen:

1. *Burgerlijke partij C. Richmond qq. en Cecil Nice qq. voor zooveel ze gericht zijn tegen D'Haese en de «Melkerij St Martinus»;*

2. *Burgerlijke partij Franchois, gericht tegen D'Haese :*

Verklaart die eischen ongegrond; verwerpt ze; veroordeelt die burgerlijke partijen tot de kosten hunner aanstelling tegen D'Haese en de «Melkerij Sint Martinus», en ook ieder in 1/6 deel van de kosten aan de zijde van het Openbaar Ministerie (die kosten in het geheel begroot op de som van 462,52 frank, zooals hiervoren gezegd);

3. *Burgerlijke partij C. Richmond qq. en Cecil Nice qq. voor zooveel ze gericht zijn tegen Franchois :*

Veroordeelt Franchois om te betalen :

1. aan M. Nice, wegens geneeskundige zorgen aan beide echtgenooten	3.500	
als vergoeding hoofdens door hen geleden lichaamspijnen, verlofverlies en hotelkosten	1.000	
wegens loonverlies	2.000	
	Fr.	6.500
2. Mevr. Nice wegens pijn en smart, verlofverlies, hotelkosten en ongeschiktheid tot werk	3.000	
wegens blijvend lidteeken	5.000	
	Fr.	8.000
3. M. Richmond : wegens geneeskundige zorgen aan hem en zijne echtgenoot	1.340	
vervoerkosten	185	
werkonbekwaamheid	1.500	
wegens pijn en smart, verlies van verlof en hotelkosten	1.000	
	Fr.	4.025
4. Mevr. Richmond : wegens pijn en smart, hotelkosten en verlies van verlof	Fr.	1.000
- met de gerechtelijke intresten op al die sommen en de kosten van aanstelling en van rechtstreeksche dagvaardiging;

Zegt dat de sommen toegekend aan Nice en Richmond invorderbaar zullen zijn bij middel van lijfswang waarvan de duur op 14 dagen wordt bepaald voor ieder burgerlijke partij;

Ontzegt de burgerlijke partijen het meer gevorderde.

NOTA. — Vergelijk : Corr. Rechth. te Gent, 30 Nov. 1935, R. W., 5 Jg., Nr 29, 5 April 1936, Kol. nr 1101;

Vrederegerecht te Aalst, 15 Juni 1935, ibidem, kol. 1104, met er opvolgende nota;
Corr. Rechth. te Antwerpen, 5 Nov. 1935, R. W., 5 Jg., nr 18, 19 Jan. 1936, kol. 683.
Voorgaande vonnis van de Corr. Rechth. te Dendermonde, Edg. V. D.

Nr 25.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE VEURNE

1e Kamer. — 10 Juli 1936.

Voorzitter : M. Viaene.

Rechters : MM. Verougstraete en De Vreese.

Openbaar Ministerie : M. Teugels.

Pleiter : Mr Debra.

BEDIENDE VAN AMERICAN PETROLEUM COMPANY. — LEURHANDEL. — KONINKLIJK BESLUIT VAN 13 JANUARI 1935. — NIET TOEPASSELIJK.

De Naamlooze Vennootschap «American Petroleum Company» en hare bedienden vallen niet onder toepassing van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935 houdende reglementeering van den leurhandel.

O. M. t/ H.

Gehoord het verslag, gedaan ter openbare zitting, van den heer Voorzitter;

Gezien de stukken der strafrechtspleging, en onder meer het vonnis waarvan beroep;

Gehoord in zijn middelen en besluiten Mr Debra, die de vrijspraak vraagt van betichte, en gehoord het Openbaar Ministerie, in zijn eisch strekkende tot bekrachtiging van het eerste vonnis;

Aangezien het beroep regelmatig is ingeslagen;

Aangezien betichte vervolgd wordt om, bij overtreding van artikels 2 en 7 van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935, houdende reglementeering van den leurhandel, te Veurne met petroleum te hebben rondgevent van deur tot deur of op den openbaren weg zonder drager te zijn van een leurkaart noch een herkenningsteeken;

Aangezien betichte uit dien hoofde, op grond van art. 2, 7 en 12 van gezegd Koninklijk Besluit, door hoogergezegd vonnis werd verwezen;

Aangezien de wetgever, in de voordracht aan den Koning welke dit K.B. voorafgaat, zich in volgende bewoordingen over den leurhandel, uitlaat :

« De leurhandel brengt weinig algemeene kosten met zich, vergemakkelijkt het gebruik van bedrieglijke of oneerlijke mededingingsmiddelen en laat toe de fiscale lasten gemakkelijk te ontdoeken ».

« Afgezien van het onverwacht afzetgebied door den leurhandel geboden van gestolen, gesluikte, minderwaardige en nuttelooze koopwaar, laat hij den oorsprong der koopwaar en de eenzelveheid van den handelaar in 't onbekende; er bestaat geen enkel schriftelijk spoor dat de voorwaarden der verrichtingen aangeeft en elk verhaal op de verantwoordelijkheid van den verkooper wordt onmogelijk »;

Aangezien deze voordracht den leurhandel verder noemt « een verschijnsel dat groote gevaren biedt voor den normalen gang van onzen binnenlandschen

handel en dat tot ongewenschte inwijking en ongecontroleerden invoer aanleiding geeft » ;

Aangezien de voordracht eindelijk verklaart dat de reglementeering beoogt « het identificeren van de leurhandelaars zooals het handelsregister den metterwoon gevestigden handelaar of diens bijhuis of agentschap identificeert » ;

Aangezien betichte handelde voor rekening der Naamlooze Vennootschap « American Petroleum Company » in wiens dienst hij was ;

Aangezien deze gekende en sinds jaren regelmatig in ons land gevestigde Maatschappij een groote firma van benzinehandel is, welke, door bemiddeling van hare aangestelden, op vaste dagen langs de huizen harer vaste cliënten voorbijtrekt om ze van koopwaar te voorzien ;

Aangezien uit de in herinnering gebrachte bewoordingen van de voordracht aan den Koning voldoende blijkt dat het geenszins het inzicht van den wetgever is geweest een zulken handel als leurhandel te beschouwen, noch de vervoerders-bestellers van een dergelijke firma als leurders te doen doorgaan ;

Dat de werkwijze der A. P. Cie bovendien een voorafgaande inschrijving als regelmatig cliënt der firma behelst van elk persoon die door haar voerlieden-bestellers wenscht bediend te worden ;

Dat de bestellers enkel aan die cliënten petroleum mogen bestellen ;

Dat het gebruik van een bel op de voertuigen der A. P. Cie slechts een normaal procédé daarstelt om de vaste cliënten van hun aankomst te verwittigen ;

Aangezien de feiten dus niet bewezen zijn, daar de handelingen door betichte gesteld niet onder toepassing vallen van het ingeroepen K. B. van 13 Januari 1935, houdende reglementeering van den leurhandel ;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Rechtsprekende in graad van beroep, aanvaardt het ingeslagen beroep, en er op wijzende ;

Doet te niet het vonnis waarvan beroep, en verzendt betichte Huyghe vrij van de vervolging zonder kosten.

Nr 26.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL te ST NIKLAAS

14 Juli 1936.

Voorzitter : M. Verschuren.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs Orban en Van Haelst.

FAILLISSEMENT. — SCHULD VREEMD AAN DE HANDELSZAAK. — GEEN IN FAILLISSEMENT-VERKLARING.

Een handelaar die over het algemeen zijne verplichtingen nakomt en een voldoende krediet blijft genieten, kan niet in staat van faillissement worden verklaard op grond dat hij niet bij machte zou zijn eene schuld te betalen die vreemd is aan zijne handelszaak.

Stad Sint Nikolaas t/ «De Block & Co».

Gezien, in minuut, het vonnis nopens de ontvanke-lijkheid, door de Rechtbank geveld den 9 Juni 1936 ;

Aangezien verweerder betwist dat de door de wet vereischte voorwaarden voorhanden zijn om zijn faillissement uit te spreken ;

Aangezien de faillietverklaring veronderstelt : 1° dat de koopman-schuldenaar zijn betalingen gestaakt hebbe ; 2° dat zijn krediet aan het wankelen gebracht zij ;

Aangezien, ter zake, geen ander bewijs geleverd werd, tenzij dat verweerder in de onmogelijkheid verkeert het bedrag te betalen waartoe hij, ten bate van de aanlegster, veroordeeld werd, bedrag dat hij persoonlijk verschuldigd is wegens een oorzaak die volkomen vreemd is aan zijn bedrijvigheid in de vennootschap onder gemeenschappelijke naam «De Block & Co», bedrijvigheid die ook de eenige is, waaruit voor hem de hoedanigheid van «handelaar» voortspuit ;

Aangezien dit alleenstaande feit niet bewijst dat verweerder zijn betalingen heeft gestaakt en dat zijn krediet wankelt ;

Dat, inderdaad, de schuldvordering van de aanlegster van burgerlijken aard is en de aanlegster, op grond daarvan, slechts dan de faillietverklaring van verweerder zou kunnen bekomen, wanneer ze bewijst dat het handelskrediet van verweerder is aangetast (Brussel 26 Juli 1904, Pas. 1905, II, 58 ; Brussel, 15 Febr. 1905, J. C. Br. 1905, bl. 207) ;

Dat, immers, in het artikel 437 van de wet op de faillissementen, de wetgever het handelskrediet bedoeld heeft, waaruit volgt dat de staat van faillissement niet kan bestaan, wanneer er geen handelspassief is (Brunet, Fail. et Banqueroute, bl. 19, N° 72 ; Brus. 30 April 1921, J. C. Brux. 1921, bl. 303) ;

Aangezien de aanlegster niet bewijst en zelfs niet beweert dat één enkele schuldvordering ten laste van de vennootschap onbetaald zou gebleven zijn ;

Dat ze dan ook niet gerechtigd is te beweren dat het krediet van de vennootschap geschokt is ;

Dat het best mogelijk is dat de vennootschap, en zelfs verweerder persoonlijk, afgezien van zijn schuld jegens de aanlegster, al hun verbintenissen gestand doen en dat het noodige krediet hun geen oogenblik ontzegd werd ;

Aangezien de Rechtsleer en de Rechtspraak eenstemmig beslissen dat de handelaar die, over het algemeen, zijn verplichtingen nakomt en een voldoende krediet blijft genieten, niet in staat van faillissement mag verklaard worden op grond dat hij niet zou bij machte zijn eene schuld te betalen die vreemd is aan zijn handelszaak (Brunet, blz. 20, N° 84 ; Brus. 3 Febr. 1906, J. C. Brux. 1906, bl. 111 ; Brus. 30 April 1921, J. C. Brux. 1921, bl. 303) ;

Dat, immers, de vraag tot faillietverklaring geen dwangmiddel is, door de wet ter beschikking gesteld van den schuldeischer, om een weerspanning schuldenaar tot betaling te verplichten (Brunet, bl. 21, N° 91 ; Antw. 24 Maart 1900, P. A. 1900, bl. 116) ;

Aangezien de aanlegster, dienvolgens, niet bewezen heeft dat de voorwaarden voorhanden zijn, door art. 437 vereischt, om de faillietverklaring te wet- tigen ;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle strijdige besluiten verwerpende, verleent aan verweerster akte dat hij de vraag op meer dan 15.000 frank schat, voor wat aanleg en bevoegdheid betreft, ontzegt de aanlegster haar vordering en verwijst haar in de kosten.

Nr 27.

VREDEGERECHT TE GENT.

3de Kanton. — 10 Juni 1936.

Vrederechter : M. Vermast.
Pleiters : Mrs. Goossens en Derycke.

ARBEIDSONGEVALLEN : UITBETALING VAN EEN DERDE VAN DE WAARDE DER LIJFRENTTE ALS KAPITAAL. EISCH INGEDIEND NA DE BELEGGING VAN HET KAPITAAL; ONTVANKELIJKHEID. STORTING VAN HET KAPITAAL IN HANDEN VAN EEN GEMACHTIGDE INRICHTING : DE VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ BLIJFT AANSPRAKELIJK VOOR DE BETALING VAN DIT KAPITAAL.

I. De Wet van 24 December 1903 bepaalt geen termijn gedurende denwelken de vraag om uitbetaling van een derde in kapitaal zou moeten ingediend worden. Zelfs na de belegging van het kapitaal bij een gemachtigde inrichting blijft de eisch van het slachtoffer een derde van de waarde der lijfrente als kapitaal te vorderen, ontvankelijk.

II. De storting door de verzekeringsmaatschappij in handen van een gemachtigde inrichting ontslaat haar niet van haar verbintenissen jegens het slachtoffer : zij blijft aansprakelijk voor de betaling en de vordering tegen haar ingespannen is ontvankelijk.

Debbaut t/ L'Union de Paris.

Gezien de geboekte dagvaarding van deurwaarder Alfons Van Daele, te Brussel, in dato 1 Mei 1936.

Aangezien de eisch strekt tot de uitbetaling van het derde in kapitaal van de lijfrente aan aanlegger toegekend, als vergoeding wegens het door hem ondergane werkongeval ;

Gehoord de partijen ;

Aangezien de verweerster dezen eisch als laatsttijdig onontvankelijk wil doen verklaren ;

Aangezien geen der bepalingen van de Wet van 24 December 1903 een termijn vaststelt, gedurende denwelken de vraag om uitbetaling van een derde in kapitaal moet ingediend worden ; (Burg. Antwerpen 16 Maart 1932. Rec Ass. 1932 bl. 1402 op advies van Substituut van Hille) ;

Aangezien het feit der belegging van het kapitaal, noodig om de betaling der rente te waarborgen, niets aan de rechten der slachtoffers van een werkongeval verandert, de belegging eene zuivere administratieve maatregel zijnde, om de solvabiliteit der renteschuldigen te verzekeren ;

Aangezien een dergelijk termijn onredelijk zoude zijn, vermits de belangen van de slachtoffers steeds kunnen veranderen en dus ten alle tijde een eerste geweigerde uitbetaling rechtmatig maken ;

Aangezien een enkel termijn bestaat, dezen die verbiedt de uitbetaling te vragen voor het verloop

pen van den termijn van drie jaar na de regeling in der minne of in rechte ;

Aangezien te vergeefs de verweerster zoude be-
weren van alle verplichting ontslagen te zijn, en dat de vraag moet gericht worden tot de Maatschappij in de handen derwelke het kapitaal noodig voor de rente gestort werd ;

Aangezien die overgang der verplichting der veroordeelde partij niet dienend is, vermits de substitutie van schuldenaar niet gebeurde met medekennis van den rentegenieter ;

Aangezien diensvolgens de verweerster alleen kan aansprakelijk zijn voor de uitbetaling van het derde van het door haar neergelegde kapitaal ;

Aangezien deze dan ook het recht had dezen derden persoon, in zake «La Royale Belge» in tusschenkomst te dagvaarden ;

Aangezien de rechtspraak door verweerster ingeroepen, namelijk het vonnis van den Vrederechter van Luik, van 21 Juni 1920, de rechtskundige stelling in huidig vonnis bevestigt ;

Aangezien de eisch dus ontvankelijk is ;

Aangezien best aan te nemen is dat de aanlegger als invalied niet gemakkelijk zijn werk nog te verhuren vindt ;

Aangezien de uitbating van een kleinhandel kan aanzien worden als een geschikte manier om in de noodwendigheden van zijn onderhoud te voldoen ;

Om deze redenen, Wij, Vrederechter, rechtdoende, tegensprakelijk, verklaren den eisch ontvankelijk en gegrond, zeggen de vraag tot uitkeering van een derde in kapitaal der vastgestelde lijfrente als gegrond ; veroordeelen diensvolgens de verweerster dit derde aan den aanlegger uit te betalen, op basis natuurlijk van het bedrag van dit kapitaal op heden, na aftrek van het deel dat reeds aan den dienst der rente werd besteed ;

Verwijzen de verweerster tot de gedingkosten tot heden begroot op een en zestig frank.

Nr 28.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4de Kanton

22 Juli 1936.

Vrederechter : M. Victor De Keyser.
Pleiters : Mrs Van der Planken en Valérius.

SLEEPDIENST IN DE DOKKEN VAN ANTWERPEN. — NIET-VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET GEMEENTEBESTUUR HOOFDENS SCHADE TE WIJTEN AAN LAATTIJDIG TER BESCHIKKING STELLEN VAN EEN SLEEPBOOT.

Blijkens de verordening op den sleepdienst in de dokken van Antwerpen, uitgevaardigd door het Gemeentebestuur, draagt deze geenerlei verantwoordelijkheid, in geval een aangevraagde sleepboot niet op het tijdstip aangeduid door aanvrager te zijner beschikking wordt gesteld.

B. t/ Stad Antwerpen.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaar-

der Fr. De Laet, te Antwerpen, in dato 12 Mei 1936, ingeschreven ter rolle onder n° 10563, gehecht aan ons vonnis van 3 Juni l.l.;

Gezien de voorgaande handelingen ter zake namelijk ons tusschenvonnis van 3 Juni laatstleden en het proces-verbaal van getuigenverhoor in dato 27 Juni 1936;

Gehoord de partijen in middelen en besluiten;

1° Aangezien het voor bewezen moet gehouden worden dat aanlegger inderdaad een toegboot aangevraagd heeft den 10 December rond 19 ure; dat het eveneens vaststaat dat de toegboot, zich eerst ter beschikking gesteld heeft in den voormiddag van den 11n, in plaats van om zes ure, zooals het aangevraagd was geworden;

Aangezien aanlegger beweert dat om rede, van zijn te laat aankomen op de plaats waar hij inladen moest, hij aan zijn bevrachter eene vergoeding heeft moeten betalen van fr. 315,40 voor « Valsche onkosten »; dat hij beweert, dat de Stad Antwerpen alleen schuld heeft aan het ontstaan van die « Valsche onkosten » en derhalve gehouden is hem die terug te betalen;

2° Aangezien aanlegger evenwel in gebreke gebleven is het bewijs te leveren dat verweerster, of hare bedienden, of uit nalatigheid of uit onachtzaamheid, inbreuk gemaakt heeft op de verplichtingen welke zij tegenover hem hadden opgenomen;

Aangezien verweerster « om de veiligheid van de scheepvaart in de dokken te verzekeren » zelf met eigen booten en met eigen personeel eenen sleepdienst ingericht heeft; — deze dienst staat ter beschikking van de scheepvaart volgens de algemeene verordening van het stadsreglement op het stuk uitgevaardigd; volgens de bewoordingen van dit reglement heeft « de stedelijke sleepdienst een politiebelaag ten doel » zoodat het wel kan betwijfeld worden of de Stad Antwerpen in het regelen van dien sleepdienst moet aangezien als handelend op grond van haar stedelijk gezag, dan wel of zij optreedt als particuliere persoon en verbintenis aangaat die van burgerlijk rechterlijken aard is.

Aangezien wat daar ook van zijn mag, en zelfs in de veronderstelling, — de meest gunstige voor aanlegger — dat door het aannemen van de gedane bestelling, er tusschen aanlegger en verweerster eene overeenkomst ontstaan is, die beheerscht wordt door de Burgerlijke Wet, dan blijft het toch even waar, dat verweerster die bestelling aangenomen heeft in de door haar gestelde algemeene voorwaarden, en de getroffen overeenkomst uit te voeren had volgens die publiek bekend gemaakte bedingen;

Aangezien nu in het reglement over den sleepdienst, bepaald staat dat « de Stad geenerlei verantwoordelijkheid op zich neemt, aangaande de uitvoering van het huidig reglement, in geval van opheffing of verhindering van den sleepdienst welke er ook de oorzaken van mogen zijn »;

Aangezien het wel moet aangenomen worden dat er in het voorhandig geval van aanlegger, ernstige redenen bestaan hebben, die den stedelijken sleepdienst belet hebben den toegboot juist op het aange-

vraagde uur ter beschikking te stellen; immers er waaide in die oogenblikken een hevige wind — aanlegger verklaart zelf dat hij om die reden een sleepboot aangevraagd heeft — en derhalve moest aanlegger weten dat er vele aanvragen zouden ingebracht worden om geslepen te worden en de mogelijkheid om hem stipt op het aangegeven uur te bedienen, wel eenigszins moest betwijfeld worden; van deze omstandigheid moest aanlegger des te meer rekening houden, dat hij daarvan bij de bestelling was verwittigd geworden tot meerdere zekerheid des nachts te verhalen;

Dat aanlegger liever dan dit te doen, zijn voorkeur gaf aan het verhalen om zes ure 's morgens en aldus uit eigen beweging het onzekere boven het zekere koos;

Aangezien het te laat aankomen op zijne laadplaats dus alleen maar te wijten is aan aanlegger zelf en verweerster niet kan aansprakelijk gesteld worden daarvoor, omdat zij noch in feite, noch volgens het getroffen akkoord eene fout begaan heeft die de voorgewende schade zou verwekt hebben en voor dewelke zij ter verantwoording kan opgeroepen worden;

Om deze redenen :

Wij, Victor De Keyser, Vrederechter van het vierde kanton der Stad Antwerpen, verklaren de vraag van aanlegger ongegrond, wijzen ze om die reden af en stellen de kosten van het geding ten laste van aanlegger, kosten berekend op de som van een en twintig frank.

INGEZONDEN BIJDAGEN

BURGERLIJKE VORDERING TOT BEKOMEN VAN SCHADEVERGOEDING NA VEROORDEELING BIJ VERSTEK VAN DEN DADER

Wanneer de benadeelde persoon voor de Burgerlijke Rechtbank eene vraag tot bekoming van schadevergoeding inleidt vanwege den dader moet de vraag gesteld worden welke de invloed is van een verstek vonnis op deze burgerlijke vraag.

In toepassing van het principie dat de strafvordering het gevolg van de burgerlijke vordering schorst, is het aan geen twijfel onderhevig dat de behandeling der burgerlijke vraag moet geschorst blijven wanneer dezelfde gedraging die oorzaak is van de schade onderworpen is aan het strafrecht.

Wanneer nu het strafgeding beëindigd wordt met een vonnis gewezen bij verstek, moet de vraag gesteld worden, hoelang de burgerlijke vraag hangende moet blijven, rekening houdend met het recht van verzet van den betichte, verzet dat eenmaal aangenomen zijnde, de volledige procedure vernietigt.

Om dit vraagstuk op te lossen moet men rekening houden met de wettelijke bepalingen nopens het lot der burgerlijke vordering die gelijktijdig met de strafvordering voor de Rechtbank wordt gebracht. Hier doet de Wet afbreuk aan het principie dat het verzet de veroordeeling doet vervallen.

Voorafgaandelijk dient gezegd dat het verzet van den veroordeelde slechts invloed heeft op de burgerlijke ver-

oordeelingen voor zooverre het werd beteekend aan de Burgerlijke Partij. Bij gebreke van beteekening verwerft de burgerlijke veroordeeling kracht van gewijsde.

Daar echter het verzet kan aangeteekend worden gedurende zeer langen tijd en men niet de Burgerlijke Partij onbepaald op de gevolgen van de haar gunstige beslissing mocht doen wachten heeft de Wetgever bepaald dat indien het verzet niet is beteekend binnen de 10 dagen na de beteekening van het vonnis er kan worden overgegaan tot de tenuitvoerlegging van de veroordeeling.

Tegenover de Burgerlijke Partij kan verzet aangeteekend worden tot de tenuitvoerlegging van het vonnis. Hier dient echter onmiddellijk aangemerkt dat deze wettelijke bepaling niet van toepassing is wanneer de veroordeelde zijn verzet beteekent aan het Openbaar Ministerie vooraleer de Burgerlijke Partij het vonnis heeft uitgevoerd. (Cass. 21 Maart 1927; Pas. 1927. I. 182).

De bepalingen van Art. 187 van het Wetboek van Strafvordering zijn zonder invloed op de burgerlijke vordering die afzonderlijk werd ingeleid. De burgerlijke vordering blijft dus hangende totdat het strafgeding beslecht is, en indien het een vonnis bij verstek geldt moet ze geschorst blijven tot de strafrechterlijke beslissing kracht van gewijsde verworven heeft volgens de gewone regelen. Deze kracht van gewijsde verwerft het strafvonnis wanneer de termijn van verzet verstreken is.

Zelfs indien dus de beteekening van het vonnis niet gedaan werd sprekende tot den persoon van beklagde, mag de burgerlijke vordering beslecht worden, dan wanneer op strafrechterlijk gebied de bij verstek veroordeelde nochtans het recht heeft verzet aan te tekenen binnen de 10 dagen na den dag waarop hij van de beteekening van het strafvonnis kennis heeft gekregen, en indien het niet bewezen is dat hij daarvan kennis heeft gehad, tot het verstrijken van de termijnen van verjaring der straf.

Inden dus de burgerlijke vordering samen met het strafgeding werd voorgebracht is het verzet mogelijk tot bij de tenuitvoerlegging. Indien de burgerlijke vraag afzonderlijk werd ingeleid, kan de uitvoering van het burgerlijk vonnis gewezen nadat het strafvonnis niet meer vatbaar is voor verzet verder beslecht en uitgevoerd worden. Dit heeft voor gevolg dat ten opzichte van de burgerlijke vordering een strafvonnis als definitief kan aanschouwd worden, dan wanneer ten opzichte van den betichte ditzelfde strafvonnis eventueel nog kan vernietigd worden. Eenzelfde vonnis heeft dus twee verschillende uitwerksels.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Bureau van het Verbond werd op 5 October verenigd onder het voorzitterschap van Mr Henri Jaspar, voorzitter.

Het heeft zich bezig gehouden met de viering van de vijftigste verjaring van het Verbond die vermoedelijk zal plaats hebben te Brussel in het Paleis der Akademiën in den loop van de maand November.

De algemeene raad van het Verbond zal op 14 October aanstaande verenigd worden om definitief het programma van deze ceremonie vast te stellen.

Een buitengewone algemeene vergadering van het Verbond zal binnen kort samengeroepen worden om te

beslissen over het voorstel van wijziging der statuten, waarvan het beginsel aangenomen werd door de vergadering van Leuven in Juli 11.

VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

De plechtige openingszitting der Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen is op Zaterdag, 14 November, vastgesteld, te 3 ure.

De zitting zal gehouden worden in de Assisenzaal.

De redenaar, Mr Prosper Van Nuffel, zal handelen over: «Pan-Europa, de toekomst uit het verleden».

CONFERENTIE DER JONGE BALIE TE DENDERMONDE

De eerste algemeene vergadering van de Conferentie voor het rechterlijk jaar 1936-37 zal gehouden worden in de groote zittingszaal van het Gerechtsgebouw te Dendermonde, op Zaterdag, 24 October 1936, ten 17 ure.

Mr Willem Melis zal handelen over «De lijn in de politieke ontwikkeling der Nederlanden».

RECHTERLIJK LEVEN

IN DE RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

Op 24 September 11. hebben de leden van de Rechtbank van Koophandel te St Niklaas samen met de leden der Advocatenorde uit het Rechtsgebied een huldebetooning gehouden ter eere van den heer E. de Cleene, bij gelegenheid van zijn aftreden als Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel, functie die hij gedurende de heele oorlogsperiode en ook gedurende de laatste jaren met buitengewone schrandtheid heeft waargenomen.

In de salons van het gasthof «de Spiegel», te St Niklaas, werd bij deze gelegenheid aan den heer Voorzitter een feestmaal aangeboden, waaraan al diegenen die behooren tot de rechterlijke wereld van het distrikt St Niklaas hebben deelgenomen.

De lof van den aftredenden voorzitter werd gemaakt door de heeren U. Verschuren, w. n. voorzitter van de Rechtbank, Mr L. Thuysbaert, Referendaris, en Mr W. d'Hanens, Deken der advocatenorde.

Mr P. M. Orban, als oudste der ingeschreven advocaten, bracht den Voorzitter de boodschap over dat het Z. M. den Koning behaagd had hem bij deze gelegenheid de hooge onderscheiding van Commandeur in de Kroonorde toe te kennen.

Ook den heer Referendaris Thuysbaert, den alomgeachten Rechter, Rechtsgeleerde en Mensch, werd bij deze gelegenheid een welverdiende hulde gebracht om zijn onverpoosd werken ten bate eener gezonde rechtsbedeling in ons district en zijn levendige bijdrage tot het vormen van een waardige dietsche rechtscultuur in ons land. Het was dan ook voor allen een blijde verrassing te vernemen dat de heer Thuysbaert door Z. M. den Koning geridderd werd in de Orde van Leopold.

Ten slotte droeg onze confrater, de advocaat-dichter Mr Jozef Crets, ter eere van den feesteling een prachtig hulde-gedicht voor dat wij hierna in extenso afdrukken.

Ook het Rechtskundig Weekblad betuigt zijn hartelijkste heilwenschen aan de twee verdienstelijke Vlaamsche magistraten.

AAN DEN HEER VOORZITTER EMERI DE CLEENE

*Bij gelegenheid van zijn aftreden als Voorzitter
der Rechtbank van Koophandel te St Nikolaas*

De grijsheid kroont U 't oude hoofd
Als lauweren den jongen held...
Uw burgerplicht hebt Gij steeds stipt en trouw volbracht
En Uw levenstaak steeds plichtbewust betracht...
Thans noodt U zoete rust, bij zoelcn levensavond,
De rust des vaders die na d'arbeid wederkeert
Tot gade en kroost, zich blijde en innig lavend
Aan liefde en vree in 't hemelhuis waar Hij regeert;...
De rust des landmans die een heele levensduur
De dorre aard bezaait en zwaar en zuur bewrocht;...
De rust des zwerfers die, na langen bangen tocht,
Het matte hoofd te slapen leggen mag
Tot bij het heerlijk reizen van een nieuwen dag...
En ja, het was ons steeds een groote vreugde
Ons advocaten, als het waar, Uw leven mee te leven
En aan Uw zijde U steeds vernieuwde blijken
Van onze trouwe aanhankelijkheid te geven...
En juist, Ons, die zoo vaak U naderen mochten;
Ons valt nu 't scheiden zwaar van U, wiens deugden
Wij kennen, huld'gen en waardeeren, als gevlochten
Tot eene gulden kroon, de kroon van Uw verdiensten :
Zóó draagt gij als een mantel om
De schouders de pure schoonheid van Uw adeldom;
Uw kalme aard die nimmer U begeeft
En, onbewust, U teekent en voornaamheid geeft;
De goedheid die U siert in Uw gebaren
Als in Uw woorden of 't gebeden waren;
Uw drang naar eenvoud in Uw strengen levensregel
Doch, boven alles, Uwe sterke liefde tot het Recht :
Zij maakte Uw keuze licht wanneer een onzer
Manmoedig breken dierf met doodversleten sleur...
Toen, immermaar en ongestoord, ter zittingzaal
Waar recht gesproken werd, een vreemde taal
Weerklonk stondt GIJ, heer Voorzitter, krachtadig
Uw dierbaar Volk ter zij... Voorgoed
Werd Uwe rechtbank VLAAMSCH en, ongenadig,
Weest Gij met vaste hand het ONrecht aan de deur...
Dit is, o eerlijktrouwe magistraat,
Uw dapp're Vlaamsche levensdaad...
Nooit zal Uw Vlaanderen, en vooral wij,
Heer Voorzitter, die daad vergeten...
Ook daarom wordt de liefde van het Volk
In ruime maat U toegemeten...
Ontvang, nogmaals, hierom, den hartelijksten dank
Van Vlaanderen's trouwige advocaten;...
Blijve onze erkent'lijkheid U immer bij,
En ons het zoet gevoel dat we U gelukkig weten
En kerngezond nog vele jaren lang...

Beveren-Waas, 24-9-36.

Jozef CRETS, advocaat.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 32. — 26 September 1936. — Artikelen: Mr. F. Fortuin, De Wet op de evenredige vrachtverdeling in de binnenscheepvaart en de Rijnvaartakte (II, slot). — Mr J. R. Stellinga, Een betreurenswaardig arrest.

— Nr 33. — 3 October 1936. — Mr K. Denijs: Kan het verhoor op vraagpunten niet uit zijn nuttelosheid worden opgeheven?

— Nr 34. — 10 October 1936. — Prof. Mr J. C. Van Oven: Terugvordering van nakoming van ongeoorloofde

overeenkomsten. — Opmerkingen en mededeelingen. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

ECONOMISCHE TIJDINGEN. — Nr 22. — 10 October 1936. — De Limburgsche Fruitteelt. — Uit het Staatsblad. — Landbouw en Nijverheid. — Economisch leven. — Voor onze exporteurs. — Boekenschouw. — Wisselmarkt. — Beursrubriek.

DE GEMEENTE. — Nr 9. — Jongste documentatie in zake statuut van het gemeentepersoneel. — Practisch commentaar der Gemeentewet. — Raadplegingen. — Wetgeving. — Rechtsleer. — Rechtspraak. — Practisch overzicht in zake openbaren onderstand. — Rechtskundige en technische studiecommissie. — Boeken-nieuws.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 28. — 8 October 1936. — Chronique: Le droit de ne pas payer ses dettes, par M. Georges Ripert. — Jurisprudence.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3460. — 20 September 1936. — Maurice Duvivier. — Jurisprudence. — Décisions signalées. — La chronique judiciaire.

— Nr 3461. — 27 September 1936. — La réforme du stage. — Jurisprudence. — Décisions signalées. — Bulletin du tribunal de Commerce d'Anvers. — La chronique judiciaire. — Faillites.

— Nr 3462. — 4 October 1936. — La retraite de M. le président Peyralbe. — Jurisprudence. — Décisions signalées. — Chronique notariale. — La chronique judiciaire. — Faillites.

— 3463. — 11 October 1936. — Le Juge unique en matière civile. — Jurisprudence. — Les soixante ans de vie professionnelle de Me Fernand Vlemincx. — La chronique judiciaire Faillites.

LA BELGIQUE JUDICIAIRE. — Nrs 15-16. — 1 tot 15 October 1936. — Les travaux du Congrès des sciences administratives de 1935, par Victor Genot. — Jurisprudence belge. — Bibliographie.

DEUTSCHES RECHT. — Nrs 17-18. — 15 September 1936. — Aufruf. — Der national-sozialistische Führerstaat im Verhältnis zur Demokratie, Diktatur und Selbstverwaltung, Dr. Wilhelm Stuckart. — Die Volksgemeinschaft als Grundlage der deutschen Verfassung, Prof. Ritterbusch. — Nationalsozialismus und Universalismus, Justus Beyer. — Die Arbeiten des Reichsrechtsamtes im verflossenen Kampffjahr, Dr. Ludwig Fischer. — Die Verwaltung der nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei und die deutsche Rechts-erneuerung, Anton Lingg. — Bauernrecht und Rechts-erneuerung, Dr. Merkel. — Der weg zum nationalsozialistischen Finanzrecht, Felix Boesler. — Recht und Wissenschaft, Hans Glauning. — Der Rechtsanwalt und das Deutsche Recht, Herbert, Schneider. — Kritische Umschau. — Schrifttum.

DEUTSCHE JURISTEN-ZEITUNG. — Nr 18. — 15 September 1936. — Müller: Gedanken zur Neugestaltung des Internationalen Privatrechts. — Jancke, Ehes-tandsdarlehen und Kinderbeihilfen. — Hübschmann, Kündigung aus wichtigem Grunde bei Miet-und Pacht-verträgen. — Geigel: Die Zwangsvollstreckung gegen den Strohmann. — Strathus, Warum Erhöhung der Körperschaftsteuer? — Hochreuther, Rechtsfolgen bei Verletzung der Arbeitspflicht. — Werneburg: Zum Begriff der Verführung über Forderungen im Sinne der §§ 9 Abs. 2, 38 des Devisengesetzes. — Luftt: Neuregelung der Schadenersatzansprüche zwischen mehreren Schaden verursachenden Personen in England. — Oswald. Die Advokatennovelle in der Tschechoslowakei.

De Vlucht, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.